

Yegdohin Muci Luk fiis

Rangsohaani

Luk baaheedfi η *Apootar* cin Yeesu. Waaye a nikee na boobi meed hun na Yeesu. Nj ineem a meeksid ba findi yeem pesohee po wa ñiinnda nga de. Yutta a fiisidtaa yaar na woyse Tewofiil.

Luk nikee payoh* te a hunid na *Apootar* Pool kiis laayid.* A yi dong nikdi Yawuut η boobi fiis *Biibali*.

Luk namid fiis teerndin de kanakdoh wed "Tum cin *Apootar* ci". Teerndeem na taalndide in ci a naandsuk η teerndii.

Luk woyid η teerndii findi Yeesu rimohu na in ci a habid η kehyi, na in ci a jangdoh, na kakaan kin de, na hultin de. Yeesu yegdeen booba woo kin Kooh, a wirdeeda kosaayid ca, a aañeeda jiiniica, a tumeeda in feyohid ca uupee haf can booba. Ini a fiis, wa mand na ini Macce na Maarko fiis.

Yegdohin Muci Luk fiis kadtidoh an :

Ini tah de fiisa 1:1-4

Findi Yahya na Yeesu rimohu 1:5-2:52

Beedkohin Yahya 3:1-20

Boktukiñ Yeesu na findi Seytaani jaddohee de
fiir 3:21-4:13

Nikan Yeesu η Galile 4:14-9:50

Pulan Yeesu Galile ne a kad Yerusalem 9:51-
19:27

☆ : Bi Kolos 4:14 ☆ : Tum ci 16:10-28:16

Aasan Yeesu Yerusalem po kakaan kin de
19:28-23:56
Hultin Yeesu 24:1-12
Teebkan Yeesu η *Apootar* cin de na kadan de
dafka 24:13-53

Rangsoha

¹ Tewofiil kilifaani, bo' laayid ndengdukid η fiisin in ci haɓɗu η harmban boo ;

² ɓa kood naandsuk cin ɓoobi maasoh ina amboh η cambohaada te ɓoobeem mirndohha nik bi na taambkohe woo kin Kooh.

³ Mi nak, η meeksohid baahid findi in ceem jen raakoh η cambohaana po η reehɗohaana, wedi tah po η namid ɗa waad teeɓ ngan fiis, findi in ceem taambtidohohe.

⁴ N fiisid in ceem jen ne fu min inah ne, ini fu jangɗu, wa daa.

Jibriil gapohid raakuukin Yahya

⁵ N jamanoona Herod nikoh buuran Yudee, wa raakeen jaar teeku Sakariya, a ɓaahee η seeykidoh can cuuban Abiya*. Bitiice teeksee Elisabet, a ɓaahee η bi kahan Aaruna, caacin seeykidoh cin Israayel.

⁶ Ba kanak jen ɓa nikee bo' yurhid η fiki Kooh ; ɓa meedta taambid in ci Hed ɓoo nakoh jen na waasin de te ali bo' raakeediwoyaah ɓa.

* **1:5 1:5** Seeykidoh can cuuban Abiya nikee cuub seeykidoh ; wa teeksee Abiya, wa ɓaahee η cuub ca ndanɗiyaah-kanak na cuub yatuus (25) can Israayel ca meed seeykidoh. Ba jen, ɓa nikee set cin Aaruna.

⁷ Waaye ba raakeedi kubu laam Elisabet jaasiree jaasir, te ba kanak jen, ba nikee yakak.

⁸ Wa raakka mbeh, Sakariya seeykeeda wuu Kooh sagu ne e cuuban Abiya raakdohee seeyka η neeh caam.

⁹ Findi ba meeda tumoh, seeykidoh ca markiskeeda ne Kooh teeb ba boyi joy aas η Diska HoolidanKahnan Kooh Hed boo, ne a fuud cuuraay nga, wa hennda nga de.

¹⁰ N jamanoona cuuraaya na fuudohse, tel mboolnda jen η hara kiimeeda Kooh.

¹¹ Malaaka Hed boo teebukka Sakariya, a nikee η ñaahman seeykohaana na suusohse cuuraaya.

¹² Sakariya hot de hot rek, a feyuusa, a tiitta.

¹³ Malaakaana woosa de ne : « Kana neyyoh Sakariya, kiimin da teydfukuud : bitiifu Elisabet hey raake kubu jaar yi fu na hee teeke Yahya†.

¹⁴ A hey soosde keenin da te bi bo' laayid hey sume η raakuukin de.

¹⁵ Laam a hey nikee bo' yakid η fiki Hed boo, a heydi ane biiñ mbaa sangara wiiriis, te a rimkan riifid na Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh.

¹⁶ Bi bo' laayid η Israayel, a hey ba dokne η Hedi, Koohin ba.

¹⁷ A hey adge Hed boo, a hun na hatilin Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh, findi woosuudi Ilyas hunohee naa. A hey beke kerhidoh η harmban baab na kubu, a yurhid boobi kerhidfi Kooh ; η ineem, a hey koodkide Hed boo cuub tufkiduud po yutid. »

† **1:13 1:13** *Yahya Boktohi* : a yi Saan Batiis η farañse.

¹⁸ Sakariya meekissa malaakaana ne : « N min inhoh na ne ineem wa keeh ? Laam η yakak te bitiiso bitfid. »

¹⁹ Malaakaana loffa de ne : « Ñam Jibriil, yi nik na Kooh. A yi woos so ne η gap da in ci nebid cii.

²⁰ Fu kosdi woo kin ngo, wa tahid po fu hey muume, fu minissandi jomb po mbadna ini η woo da raakan η jamanoonan wa. »

²¹ Waam raak booba sekeeda Sakariya, ba feyuusa η maaña a maañ η Diska Hoolida.

²² Wa a pul, a mindi woo, booba inahha ne in haydohid de findi heey η diska. A nikka muum, a woyee na ba woo muum.

²³ Wa mbah ca a joyee panguk reeh, a haadda kahan ce.

²⁴ Wa maañdi bitiice Elisabet ammba rook, a demmba naa cabin yatuus. A woyeeda η dooy ce an :

²⁵ « Inii, a Hed boo tuma, a baahohid to po, a paydid to kaciikin ngo η boobi. »

Jibriil gapohid raakuukan Yeesu

²⁶ Wa Elisabet nik η cabnan de yasna-yino'doh, Kooh woossa malaakaanin de Jibriil η kur ka nik η Galile na woyse Nasareet.

²⁷ A tuuy de η cafay inhaadi yaar na woyse Maryaama. Maryaama yeem, fiira ngudee cakiim nga de teeksee Suseef te a baahee η cuubin Dawuuda.

²⁸ Malaakaana rebpa, a woosa de ne : « Mi yii kañid da Maryaama, fu yi baahohu ; Hed boo a yi na da. »

²⁹ Kañdoheem feyya Maryaama, a liibeeda ini wa joy tokis.

³⁰ Malaakaana woosa de ne : « Kana neyyoh Maryaama, Kooh baahohid da.

³¹ Fu hey ambe rook, fu raak kubu jaar ; yi fu na hee teeke Yeesu.

³² A hey nike bo' yakak, a hey beedkasse Kubkin Kooh yi η dafka dafka, te Kooh Hed Boo hey de ede Nguurin caac ba Dawuuda.

³³ A hey adgohe cuubin YanhooBa po faw te Nguurin de moosandi reeh. »

³⁴ Maryaama meekissa malaakaana ne : « Ineem na hee nikohe na te η inahdi jaar ? »

³⁵ Malaakaana loffa de ne : « Fuudsi Hoolohn-gaani, Fuudsin Kooh hey haye nga da, hatilin Kooh yi η dafka dafka hey da saangne. Ineem wedi tah po kubki hooldi fu na hee raake hey beedkohse Kubkin Kooh.

³⁶ Marka, Elisabet yi ndaamu nga da, a rook ; a hey raake kubu jaar η kibitfin de wii. A yi boobi woyee ne, a jaasir jaasir, moona a rook po wa raakid cabin yasna-yino.

³⁷ Laam raakdi ini wooñ Kooh.☆ »

³⁸ Maryaama loffa ne : « Mi deey, η ñaamin Hed boo. Ineem rahsaat to findi fu woyoha. » Malaakaana cootta.

Maryaama η diskan Elisabet

³⁹ N neeh caam, Maryaama arra kad η kur, η tangoocan Yudee.

⁴⁰ Wa a ree, a aassa kahan Sakariya, a kañidta Elisabet.

⁴¹ Elisabet kerah kerah kañdohan Maryaama rek, kuḅkin de yoonnda η dooy rookin de. Elisabet riiffa na Fuudsi Hoolohngaani

⁴² a woosa Maryaama η dafka ne : « A fu uupid barke η ḅitiḅ ci jen te kuḅki fu na hee raake barke'id.

⁴³ A mi ya ḅa po yaayin Hed ḅoo hee so marke ?

⁴⁴ Wi η kerah kañdohin ḅa, kuḅki η rookin ngo yoonnda, sagu sum.

⁴⁵ Suma, fu yi kos ne ini Hed ḅoo woo ḅa hey raake. »

Maryaama yeekid' Kooh

⁴⁶ N ineem Maryaama woosa ne :

« Coonndin ngo wedi yeek yakkin Hed ḅoo,

⁴⁷ Keeñin ngo soosid η Kooh Mucdohin ngo.

⁴⁸ A aldi so, mi yi ñaamin de ñakid njirñi.

Ee, ini camboh woti,

ḅoobi jen ngan jamano nu nik dah,

hey woye ne η ḅitiḅ barke'id.

⁴⁹ Laam, Koohi Min tumdid to in yakid.

Tiikin de Hoolid.

⁵⁰ Yirmandeenin de genan gen ngan ḅoobi neek de

gomal nu gomal.

⁵¹ A teebohidi doolndin de.

A pasarohha ḅoobi yaksidkid ci.

⁵² A folla buur.

A kurkidta ḅoobi edfid ci.

⁵³ A onnda adkid ci kañam baahid.

A aannja raakid ci yaah barang.

⁵⁴ A hirpid Israayel ci ñaam cin de.

A alkohdi teeboh yirmandeenin de

⁵⁵ η Ibrahiima na bi puloh nga de gomal nu gomal

findi a gapohee wa caac cin boo. »

⁵⁶ Maryaama booffa η dīskan̄ Elisabet η ini dāl ree cabin kaahay, wala wa uupa, yutta a haadda.

Raakuukan̄ Yahya

⁵⁷ Wa noha Elisabet joy fasloh ree, a raakka kuḅu yaar.

⁵⁸ Gentoh cin de na baah cin de kerahha ne Hed̄ boo baahohid̄ de η ineem, ba ambsukohha na de, ba nebuusa nga.

⁵⁹ Wa mbeha a fasloh dokuk, ba hayya ne ba ngud̄ kuḅka. Ba waadta de teek η baab ba Sakariya

⁶⁰ waaye Elisabet woosa ba ne : « Muk, a teeksan Yahya. »

⁶¹ Ba woosa de ne : « Moo, dū raakdi ali baahi teeku dāa. »

⁶² Ba meekseed̄a Sakariya na yaah findi a waad ne kuḅkin̄ de teeku.

⁶³ A nakohha waakdu fiisoha, ba edta de, a fiissa nga ne : « A teeku Yahya. » Booba jen feyuusa.

⁶⁴ N̄ dīska dīska, Sakariya minissa jomb, a woyeed̄a baahkin̄ Kooh.

⁶⁵ Booba genee na de feyuusa η ina raake, ba laamtoheed̄aa η kur can̄ tangoocan̄ Yudee jen.

⁶⁶ Hatilin̄ Hed̄ boo hunee na kuḅka, tahha po, ba kerhee naandsukan̄ ineem jen, ba liifeed̄a an : « Kuḅkii joy ye nik ? »

Sakariya yeekid̄ Kooh

⁶⁷ Baabin kuḅki, Sakariya, wa a kaḁ po a minissa jomb, Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh riiffa ḁe, a woyeeda woo ci puloh η Kooh an :

⁶⁸ « Heḁ boo Koohin Israayel yeekaah η ini a hirip boobin ḁe, a mucidta ba.

⁶⁹ A komid boo Mucdoh raakid hatil η cuubin ñaamin ḁe Dawuuda,

⁷⁰ findi a gapohee wa maañid, a taambidtaa η nguḁ can woosuud can ḁe, te ba jen ba hoolid,

⁷¹ ne a hey boo sabsohe na sangid cin boo, a mucid boo η yaah cin bi sang boo jen.

⁷² A teeb caac cin boo baahkin ḁe, a naandsuk ambtidohin ḁe hool,

⁷³ findi a giñdohee wa caac boo Ibrahiima,

⁷⁴ ne a hey boo pulde η bi sang boo, po boo ñaamkee ḁe te boo neyyohandi,

⁷⁵ boo nikan bo' hoolid, yurhid η fikiice η kipes kin boo jen.

⁷⁶ Te fu kuḁu, fu nikan woosuudin Kooh yi η ḁafka ḁafka, laam, a fu adgan, fu padid Heḁ boo waasin ḁe.

⁷⁷ Fu inhid boobin ḁe ne, ba hey ḁaasse bakaad cin ba, ba muc.

⁷⁸ Laam, Koohin boo keeñkohid boo te a baahid.

Wedi tah, a hey boo woosohe siñaari na hee pulohe η ḁafki, mand na nohi na hane pul,

⁷⁹ ne wa siñaarid boo, ḁiski boo boof η ñuusin kakaan ki, a deg boo η waas jam. »

80 N ineem, njaanja yakeeda, liibin de baatkeeda, a gennda n nduufa po wa a teeɓ Israayel ci haf ce.

2

Raakuukan Yeesu

¹ N jamanoo caam, buura yakkan Rom teeksee Ogis nakohha ne tiik can ɓoɓa jen fiissaat.

² Fiisin tiik ceem nikka wa koc, wa hendee n jamanoona Kiriñus nikoh goornooran Siri.

³ N ineem, yaa nu nga ɗah, kaɗeeda ne a fiisu n kur ka a cosaankoh.

⁴ Suseef nammba puloh kur ka na woyse Nasareet n Galile, a kaɗta Betlehem n Yudee, kur bi Dawuuda laam a ɓaahce n bi rimkoh nga ɗe.

⁵ A kaɗta bindka na bitiice Maryaama tel ɗe rook.

⁶ Noha a joy ɓasloh raak ɓa reyid Betlehem,

⁷ a ɓasilla kufu yaar saawin ɗe, a lemessa ɗe n daah. Ina ɓa haɓeedi n dalohaanan hanheeca, tahha po a faannda ɗe n ñamohaanan ɗoopaat ca.

Malaaka teebkid niidoh ca

⁸ N bilaf fan kur ka, bi niidoh meedeene neeh nga ne ɓa taambkoh ɗoopaat can ɓa.

⁹ Malaaka teebukka ɓa, siñaarin Hed ɓoo yipukka nga ɓa, ɓa feyuusa lool.

¹⁰ Waaye malaakaana woosa ɓa ne : « Kinaat neyyoh, n kom ɗu woo neɓid wi fu inah ne ɓoɓi jen hey sume nga keeh-keeh.

¹¹ Woti n kur bi Dawuuda, Mucɗoh wuu ɗu rimkid nga ; a yi Kiristaani, wed Hed ɓoo, Mucɗohi Kooh gapohe.

¹² Inii wed na hee du wa teebe : Du hey hote kubu lemesuud η daah, a faanu η ñamoha doopaat. »

¹³ Dekka po, mboolo malaaka laayoh na laayoh nikka na ya koc η dīska, ca yeekeeda Kooh an :

¹⁴ « Yakkin Kooh yeekaah
η dīska uup dafuk η Eel ca
te boobi neɓ de,
ba raakaat jam η kehyi. »

¹⁵ Wa malaakaaca faɗ ba ndaam, dokukka Eel ca, niidoh ca woosa η harmban ba ne : « Boo kadaat Betlehem, marka ini raak nga, wi Hed boo woo.
»

¹⁶ Ba arra kaɗ, ba raakka Maryaama na Suseef nga na kubka faanuud η ñamoha doopaat.

¹⁷ Wa ba hot kubka, ba naandsukka booba ini ba woyu nga de.

¹⁸ Booba kerah naandsukan niidoh ca jen feyusa.

¹⁹ N̄ ini kaɗ η Maryaama, a ammba woo ceem jen η hafin de, a markiseeda ca η dooy ce.

²⁰ Niidoh ca dokkeeda, ba yeekeeda yakkin Kooh, η ina ba kerah te ba hottaa laam wa raakoh daa findi ba woyohsee wa.

Yeesu teebohuud η Kahan Kooh

²¹ Wa mbeha Maryaama basloh dokuk, kubka ngudukka ; ba teekka de Yeesu, tiika malaakaana edohee bala yaay ba amban rook.

²² Wa neeh ca ba farsukohee reeh findi waasin Musaa nakoha, ba bayya kubka Yerusalem ne ba ed de Hed boo.

²³ Laam, η waasiη Hed boo, wa fiisuuf ne : « Komaaki saaw jaar nu nik dāh, Hed boo hey dē wadse.☆ »

²⁴ Ba namba seeyuk ne Maryaama hool findi wa nakohu η waasiη Hed boo : hod kanak mbaa banuut yin kanak.☆

Simeyong na Aana yakdif Kooh sagu Yeesu

²⁵ N Yerusalem, raakid yaara teeksee Simeyong nga, a nilee jaar yurhid te a kerhidta Kooh, a nilee sekeeda mbehi Israayel hirpohsan. Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsiη Kooh nilee na Simeyong.

²⁶ A teebeen dē ne bala a kaanan dāh, a hey hote Mucdohi Gapohse Hed boo woos.

²⁷ Fuudsi Hoolohngaani hiirra dē η kad Kahan Kooh, raak Maryaama na Suseef bayid Yeesu ne ba wik dē Kooh findi waasiη Musaa nakoha.

²⁸ Simeyong ammba gooya, a yakidta Kooh, an

²⁹ « Diski wa nik ndii Hed boo, fu minid fad ñaamiη dā a coot η jam. Fu habdif ini fu gapohee,

³⁰ laam, na has ciη ngo, η hotootid Mucdohi puloh nga dā

³¹ yi fu koodkid boobi jen

³² a nikka ñiini na hee dā teebohe η cuub ci jen, te a yi ndamiη Israayel, cuubiη dā. »

³³ Baabiη kubki na yaay ba feyuusa η in ci Simeyong woo nga dē,

³⁴ Simeyong barke'idta ba, a hannda woo Maryaama, yaayi ne : « Kubkii hay ne, bi bo'

laayid ŋ Israayel keen, laayid kuruk. A hey nike firndeeni na hee taasse.

³⁵ Ŋ ineem, liib ci bo' laayid d'asid ŋ d'ooy ba hey teebohse. Te fu Maryaama, fu hey raake miskid findi boyi yipu salma ŋ keeñ. »

³⁶ Wa nameen raak woosuud bitib teeku Aana, a nikee kubu Fanuwel yi baahee ŋ cuubin Aser. A bitfeen lool ; wa kilookin de coot, a pesid kiis yasna-kanak na yaar ce, yeem kaannda,

³⁷ a rissa raakaadi yaar. A raakee kiis ndan'kiyaah-yasna-kaahay na kiis nikiis (84). A meeddi kurkoh ŋ Kahnar Kooh, a oreeda, a kiimeeda Kooh noh na wek ; a nikidohee de daa.

³⁸ A maasoheen wa Simeyong na woye, a nammba gidim Kooh, a woyeeda booba seke fadsuukin Yerusalem jen ini kad ŋ kubka.

³⁹ Wa Suseef na Maryaama yut habid in ci waasin Hed boo nakoh jen, ba dokukka Galile, ŋ kur ba wi na woyse Nasareet.

⁴⁰ Kubka yakeeda, a ndengeeda, a baateeda raak liibohaad modid te Kooh hunnda na de.

Yeesu ŋ Yerusalem

⁴¹ Kiis nu ree dah, Maryaama na Suseef kad Yerusalem ne ba maasoh *Paak* ci, mbeh ci ba na naandsukohe pulohan Israayel ci Misra.

⁴² Wa Yeesu raak kiis ndan'kiyaah na kiis kanak (12), a kadta na ba findi wa na tumohse.

⁴³ Wa hewa reeh, ba haadeeda, waaye a yi Yeesu, a tassa ŋ Yerusalem. Yaay ba na baab ba yegdi.

⁴⁴ Ba liibpa haa ne a yaa ŋ huntah can ba binooba, ba tiinnda ini ree noh mulnguus, ba

hotdî de. Ba marakka de η nawleecan ba na baah can ba.

⁴⁵ Ba hotdî de, ba dokukka, ba waakeeda de po η dooy Yerusalem.

⁴⁶ N mbeha kaahaydoh, ba raakka de boofid η dooy Kahan Kooh η leernan jangdohoh ca ; a sikdukeeda ba, a nameeda ba meekis.

⁴⁷ Booba kerhee de jen feyuusa η nebkin de hel, na findi a lofohee ba.

⁴⁸ Wa yaay ba na baab ba hot de, ba feyuusa. Yaay ba woosa de ne : « Kubkin ngo wa ye tah, fu habidta boo inii ? Mi na baab du, boo feysee feyu, boo bii waak da poyi. »

⁴⁹ A loffa ba ne : « Wa ye tah du waakeeda so ? Hanaa du inahdi ne, η joy nik η Kahan Baabin ngo ? »

⁵⁰ Waaye ba inahdi ini a woo ba.

⁵¹ N ineem Yeesu hunnda na ba, ba dokukka kur ka na woyse Nasareet. N ineem, a kerhideen ba, yaay ba ammba in ceem jen η hafin de.

⁵² Yeesu yakeeda, a uupeeda uup raak liibohaad modid, a nebpa booba, a nebpa Kooh.

3

Woo kin Yahya Boktohi

¹ Wa nikee η jamanoonan buura yakkan Rom na woyse Tibeer, wa a tum kiis ndanjiyaah na kiis yatuus (15) η hafan kur ka, waam a Ponse Pilaat nikee goornooran Yudee, Herod adgohha Galile, Filip taambdoh ce adgohha Iture na Taronit, Lisañas adgohha Abileen ;

² Hannas na Kayif nikka seeykidoh ca yakak ca*. N kiis kaam, Kooh dengkohha kuɓkiŋ Sakariya na woyse Yahya† woo kiŋ de, raak de genee nduufa.

³ Yahya wileeda ŋ baƙaŋ kalaŋ Yurdaŋ jen, a inhiɗeeda ba ne ba hayaat ba boktuk, wa teeboh ne ba teyiɗ boysoh pesoƙaaf, ba min ɗaasu baƙaaf ciŋ ba.

⁴ Wa raakohha ɗaa findi wa fiisohu ŋ teerndin woosuudi Esayi an :

« Hooso wa ɗaa leehuk ŋ nduufa ne :

“ Haɓɗaaf waasiŋ Hed boo, haɓɗiɗaaf de waas ciŋ de jen, ca yurah.

⁵ Oon ci jen hey uumbse, tangooci na tund ci jen hey girtasse, waas ci nduudkiɗ ci hey yurhiɗasse te ci raak atoh hey luhtasse.☆

⁶ Boobi jen hey hote findi Kooh na muɗɗofohe.
” »

⁷ Bo' laayiɗ hayeeda ŋ Yahya Boktohi ne a bokit ba, a woosa ba ne : « Ini ɗu añaand haa ne iin jen, ɗu liibiɗ ne ɗu miniɗ penduk ayrukiŋ Kooh wi na haye e ?

⁸ Tumohaaf ciŋ ɗu baahaat, wa teeboh ne ɗu boysohiɗ pesoƙaaf, te kinaat ɗaar rek ɗu woyee ŋ ɗooy ɗu ne “ Boo rimkoh ŋ Ibrahiima. ” Nam na woyee ɗu ne atoh cii, Kooh miniɗ pulɗiɗ Ibrahiima kuɓu nga ca.

* **3:2 3:2** Hannas a yi nilee seeykidoha yakka, waaye e bi Rom nihshee de nga, tufkiɗta Kayif. Kon ŋ jamanoonaam, ba kanak jen, ba beedkohsee seeykidoh yakak. † **3:2 3:2** Yahya : a na name beedkohu Yahya Boktohi. A yi Saari Batiis ŋ farañse.

☆ **3:5 3:5** Esayi 40:3-4

⁹ Diski wa nik ndii, kiw ki yutid ne wa giing tas kidig, te waa nu raakdi rim baahid dah, wa hey yobse wa njafu η yongkaaha. »

¹⁰ Booba meekseedā Yahya ne : « Boo tuman na ? »

¹¹ A loffa ba ne : « Bo' nu raak kulba kanak dah, eda boyi raakdi winoori, te bo' nu nam raak kañam dah, paysohaa na boyi raakdi. »

¹² Bi juuti'oh nammba hay nga de ne ba boktu, ba meekissa de ne : « Boo joy ye habid Jangdohohi ? »

¹³ A woosa ba ne : « Kanaat baat tus η ini du naku. »

¹⁴ Bi soldaar hayya nga de, ba woosa de ne : « Moo ! Boo joy ye habid ? » A woosa ba ne : « Kinaat bay kopor bo' η naafid wala η lee ; topaat η ini du na wirndasse. »

¹⁵ Booba nikee sekeeda Mucdohi Gapohse sek keeh-keeh, yaa nu nga woyeeda η dooy ce ne : « Andi e Yahya Mucdohi Koooh gapohe ? »

¹⁶ Yahya loffa ba jen ne : « Mi na boktee du na masub, waaye raakid boyi na haye yi uup po nik kilifa, te η yeyyoodi nik ñaamin de ne η toksidee de ñafad cin de. A yi, a boktohan du Fuudsi Hoolohngaani, na yongkaah.

¹⁷ A amb salin de η yaah, ne a nistoh pees na fuñind. A nangdoh pees ci η ndapin de, a doh fuñndi η yongkaahi heydi yime. »

¹⁸ Yahya ñaaheeda booba η inaa laayid ne a woo ba Yegdohin Muci.

¹⁹ N mirndaani, Yahya woytohha Herod ya adgoη Galile η ini a kood Herojaad, yi biti

taambdoh ce, na in ca modaadfiica wiiriis ca a tumee jen.

²⁰ Herod tayɗukka Yahya η kasoona, baatta η in ca modaadfiica a tume.

Cambin pangkin Yeesu

²¹ N jamanoona Yahya boktohee booba jen, Yeesu nammba boktu. Wa a na kiime Kooh, Eel ci rangsukka,

²² Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh yipukka nga de, η mandohaad banuut. Hooso kerhukka η Eel ci an : « A fu kubkin ngo η waad keeh-keeh te η nebuud nga da lool.✧ »

²³ Wa Yeesu na cambe pangkan de raak de η bak kiis ndanɗiyaah-kaahay (30). Booba ammba ne a kubu Suseef.

Suseef, a Heeli rim de,

²⁴ Heeli a kubu Matat,
Matat nikka kubu Lewi,

Lewi a yin Melki,

Melki nikka yin Yanayi,

Yanayi yin Suseef,

²⁵ Suseef Matacas,

Matacas Amos,

Amos Nahum,

Nahum Esli,

Esli Nagayi,

²⁶ Nagayi Maat,

Maat Matacas, Matacas Semeyin,

Semeyin Yosek, Yosek Yoda,

²⁷ Yoda Yowanan, Yowanan Resa,

Resa Sorobabel, Sorobabel Salacel,

Salacel Neri,

28 Neri Melki,
Melki Adi, Adi Kosam,
Kosam Elmadam, Elmadam Er,
29 Er Yeesu, Yeesu Eliyeser,
Eliyeser Yorim, Yorim Matat,
Matat Lewi,
30 Lewi Simeyong,
Simeyong Yudaa, Yudaa Suseef,
Suseef Yonam, Yonam Eliyakim,
31 Eliyakim Meleya, Meleya Menna,
Menna Matata, Matata Natan,
Natan Dawuuda,
32 Dawuuda Yesay,
Yesay Obed, Obed Boos,
Boos Salmon, Salmon Nahson,
33 Nahson Aminadaab, Aminadaab Admin,
Admin Arni, Arni Hesroon,
Hesroon Peeres, Peeres Yudaa,
34 Yudaa Yanhooḅa, Yanhooḅa Isaahha,
Isaahha Ibrahiima, Ibrahiima Tera,
Tera Nahor,
35 Nahor Serug,
Serug Reyū, Reyū Peleg,
Peleg Eber, Eber Selah,
36 Selah Kaynan, Kaynan Arpaksad,
Arpaksad Sem, Sem Noohin,
Noohin Lemek,
37 Lemek Matusalem,
Matusalem Henok, Henok Yered,
Yered Mahalal'el, Mahalal'el Kenan,
38 Kenan Enos, Enos Set,
Set Aadama, Aadama yi Kooh fer.

4

Seytaani jaddid Yeesu fiir

¹ Wa Yeesu puloh kalan Yurdan, raak Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsiñ Kooh riifid de. Fuudseem kaddukohhaa de nduufa.

² A nikka nga neeh ndanikiyaah-nikiis (40), ndaam, Seytaani fiireeda de. A ñamdi ñ neeh ceem, ñ mirndaani a adukka.

³ Wedi Seytaani woyoh de ne : « Nik ne fu Kubkin Kooh dah, woya atoh fii wa boysuk mbuuru. »

⁴ Yeesu loffa de ne : « Fiis ci Hoolid ci woyid ne : “ Bo' na pesohe mbuuru dong haa.✧ ” »

⁵ Seytaani bayya de ñ diska uup dafuk, a teebpa de, ñ harmban ñep na marak, nguur cin adinaani jen.

⁶ A woosa de ne : « Nguur cii jen na ini ñ dooy ca degu ñ yaah cin ngo te ñ minid ca ed boyi neɓ po.

⁷ Fu teyduk yek ñ fikiiso dah, ñ hey da ca one jen. »

⁸ Yeesu loffa de ne : « Fiis ci woo ne “ Yekda Kooh Hed fu, te fu ñaamuk a yi dong.✧ ” »

⁹ Seytaani bayissa de Yerusalem, ñ jol Kahnan Kooh, a woosa de ne : « Nik ne fu Kubkin Kooh dah, fadsuka ñ kehyi ;

¹⁰ Fiis ci Hoolid ci woyid ne : “ Kooh hey nake malaakaacin de, ca niid da. ”

¹¹ Te : “ Ca bay da ñ yaah cin ca, po kot cin da labkandi ñ atoh. ” »

12 Yeesu nammaba de lof ne : « Fiis ci namid woo ne : “ Kana markisuk Kooh Hed fu.☆ ” »

13 Wa Seytaani jadid de fiir po a minidfi de in, a cootta, a sekdoheeda de mbeh wiiriis.

Yeesu η Galile

14 A Yeesu dokuk Galile kotii, raak de riifid na doolndin Fuudsi Hoolohngaani. Booba laamtoheeda de η kur caam jen,

15 a jangdoheeda η *sinaagog* ca, booba jen laaskeeda de.

16 A aaseeda, a puleeda kur ca po a reesa η Nasareet, kur ka a yakoh. Wa mbehi na idsidkohse ree, a aassa η *sinaagoga* findi a meeda tumoh, a kurukka ne a jang ini fiisu.

17 Ba edta de teerndin woosuudi na woyse Esayi, a pulidta diskii inii fiisu :

18 « Fuudsin Hed boo yii nga so,
laam a yi kood to ne η kom ñakid ci Yegdohin Muci,

a yi woos so ne η woo ambuud ci fadsuukin ba,
η woo fuulid ci ne ba hey hote
te η nam pulid torhiduud ci η miskidin ba,

19 η yegdoh ne kiis kii, wed kiis ki Hed boo teebohan baahkin de.☆ »

20 Wa Yeesu yut, a lemmaba teernda, a dokinndaa yaara na daakee wa, a booffa ne a woo ; booba nilee η *sinaagoga* jen yurhidkohha na de.

21 A woosa ba ne : « Ini Fiis ci woyee wii te du kerahhaa, wa raakid woti. »

22 Booba jen woyeeda in baahid nga de, ba feyuusa η woo ca nebid ca a woo. Ba weedfa ne : « Yaarii a kubu Suseef haa e ? »

23 Yeesu woosa ba ne : « N inhid ne du hey yo woye woo kii : “ Payohi, paya haf fu. Boo kerhid in ca fu tum η Kapernawum jen, tuma mand daa ndii, η kur ki fu genoh. ” »

24 Yeesu degidta ba nga ne : « Nam na woyee du wa te wa keeh : Ali woosuud na teydukseedi η kur ka a genoh.

25 Du inhid ne η jamanoonan woosuudi Ilyas, wa Kooh tobdī kiis kaahay na camban te ad miskid raakka η kur ka jen, wa raak bitib laayid η Israayel yaar can ba kaanid.

26 Moona Kooh tuuydi Ilyas η ali bitib nga ba, waaye a tuuy de η bitba yaar ce nam kaan ya genee Sarepta η kur kan Sidoon.

27 Te η jamanoonan woosuudi na woyse Elise, bo' laayid raakeen kosaay ki na obse faan η Israayel, moona ali bo' wirduudi nga ba, waaye a Naaman ya genee Siri, a yi wirdu. »

28 Wa ba kerah woo ceem, booba nikee η *sinaagoga* jen ayrukka po ba heeda pooke.

29 Ba kurukka, ba pulidta de kur ka, ba bayya de η suunan tangoora ba yipohee kur kan ba ne ba yefi de a kaan

30 waaye a lahha η harmban ba, a cootta waas ce.

Yeesu wirdid yaara jiini amb

31 Yeesu kadeeda po a reesa kur wiiriis η Galile na woyse Kapernawum ; a jangdeeda booba η mbehi na idsidkohse.

³² A woyee woo kilifa, tahha po, ba feyuusa η jangdohin de.

³³ N dooy *sinaagoga*, wa raakeen yaara jiini ambe, a leehkeeda η dafka an :

³⁴ « Hee ! Yeesu yin Nasareet, waas fu ye nga boo ? Fu hay ne fu yah boo e ? N inhid boyi fu nikoh ; a fu Boyi Hoolidi Kooh woos. »

³⁵ Yeesu ngassa de an : « Deka, te fu pul ngan yaari ! » Jiinnda folla yaara η fiki booba waaye a tumdi de in, a pulla nga de.

³⁶ Wa ineem raak, booba jen feyuusa, ba woyeeda η harmban ba an : « Cey, woo kin yaarii wa woo ye ? Wa hun na hatil, jiiniici sah na hoolaadiiki ca hoolaadi, ca kerhidid de po a woo ca ne pulaat dah, ca saandohe ! »

³⁷ Ba laamtoheeda Yeesu, η disik nu nik η kur caam jen.

Yeesu wirtid kosaayid laayid

³⁸ Wa Yeesu puloh *sinaagoga*, a kadta kahan Simong tel yaayin biti Simong kosaayid po faanin de nikka dohid jip. Ba kiimba Yeesu ne a wirid de.

³⁹ A hiirra nga de, a ngassa kosaay ka, wa sabsukohha na de. N diska diska a kurukka, po a taambkoheeda ba.

⁴⁰ Wa noha muy, ba raakee kosaayid jen hayya η Yeesu na bi jangaaro dalohid, a degga yaa nu nga dah yaah cin de, yaa nu a degga yaah cin de dah, yeem wir.

⁴¹ Bi jiini puloheeda η kosaayid laayid, ca leehkeeda ne : « Fu Kubkin Kooh ! » Ca inheen

ne a yi Mucdohi Gapohse, tahha po a ngasukka ca, a faddi ca ne ca woo.

⁴² Wa Kooh wiis, Yeesu pulla kur ka, a kadta η d̄isik d̄aayid, bi bo' laayid waakeeda d̄e. Wa ba hot d̄e, ba waadta d̄e amb ne a cootuu.

⁴³ Waaye a woosa ba ne : « N joyid nam bay Yegdohin Muci, win Nguurin-Kooh, η kur ci cinooi, ineem wed tah ho woosu. »

⁴⁴ A taalndidta, a yegdoheedaa η *sinaagog* can kur can Yudee.

5

Yeesu beedkid bi taalube

¹ Wa raakka mb̄eh, Yeesu nikka η sereendan Cookman-Senesaret*, bi bo' laayid ndeerra d̄e, ba babkoheeda ne ba min sikduk woo kin Kooh.

² Yeesu hotta gaal kanak η sereendan cookma, waam raak seeboh ca ruhsid η gaal ca po ba naawseed̄a mbaal can ba.

³ A rappa η wan Simong, a woosa d̄e ne : « Yeña gaali η dooy masmi yissuut. » Simong yennjaa, Yeesu booffa nga, a jangdeeda booba.

⁴ Wa a yut ba jangid, a woosa Simong ne : « Kada na gaali po d̄iska cookmi noodoh, d̄u njaf mbaal cin d̄u, d̄u seeb. »

⁵ Simong loffa d̄e ne : « Kilifaani, niinma boo neeh seeb te ali cuurund boo ambdi waaye, η hey njafe mbaal ci. »

⁶ Wa ba njaf ca, ba ammba cuurund laayid po mbaal ca faarkeeda.

* **5:1 5:1** Cookman-Senesaret wed nam teeku Cookman-Galile.

⁷ N̄ ineem, ɓa kaayilla huntoh can ɓa n̄ikee n̄ gaala winoora yaah, ne ɓeem hay ɓa ɓaatɗohe. ɓa hayya, ɓa siffa gaal ca kanak ca jen cuurund po ca diigeeda.

⁸ Wa Simong Piyeer hot n̄ ineem, a yekka n̄ fiki Yeesu a woosa ne : « Us so kilifaani, n̄ bakaadoh. »

⁹ A feyse feyu a yi na ɓooba a hunee na ɓa jen sagu cuurund ca ɓa amb.

¹⁰ Huntoh can ɗe Saak na Saan, kuɓuucin Sebede, namm̄ba feyu. Yeesu woosa Simong ne : « Kana tiit, ini amboh woti fu seeban ɓo' kotii. »

¹¹ Wa ɓa pulid̄ gaal can ɓa n̄ sereendan̄ cookma, ɓa fad̄ta in can ɓa jen, ɓa ñaakid̄ta Yeesu.

Yeesu wirdid̄ ɓo' kosaayid̄ kosaay ki na obse faan

¹² Wa raakka mbeh, Yeesu nikka n̄ kur, raak yaar yaa nga, a ambohee kosaay ki na obse faan po faanin̄ ɗe jen yahrukohha. A hot hot Yeesu rek, a yekka po pukin̄ ɗe reesa kehyi, a kiimmba ɗe an : « Kilifaani, fu waad̄a ɗah, fu minid̄ to sabsoh na kosaay kii po n̄ nik ɓo' hoolid̄. »

¹³ Yeesu rad̄issa yaah, a degga ɗe wa, a woosa ne : « N̄ waad̄ida, hoola ! » N̄ d̄iska d̄iska kosaay kan̄ yaara sab̄sukohha na ɗe.

¹⁴ Yeesu nakka ɗe ne a kinaata woo ali ɓo', a woosa ɗe ne : « Kad̄a fu teeɓa haf fu seeykid̄oha, fu habid̄ seeyki waasin̄ Musaa nakoh ne fu hool, wa teeboh ne fu wirid̄.✧ »

15 Tiikin Yeesu uupeeda nga kerhu, bi bo' laayid hayeeda nga de ne ba sikduk de te ba wir η kosaay can ba.

16 Ini kad η Yeesu, a meedeen daay η nduufa, a kiimee Kooh nga.

Yeesu wɪrdɪd lafɪnd

17 Wa raakka mbɛh, Yeesu jangdoheeda. Bi bo' baahɛɛ η *Farisen* ca na bi bo' baah η jangdohoh can waasin Musaa nɪkɛɛ nga. Ba puloheɛ kur can Galile jen na can Yudee na Yerusalem. Hatilin Hed boo huneen na Yeesu ne a wirid kosaayid ca.

18 Bi bo' hayya, gaaldohid yaar η faankoha. E kot cin de sange. Wed tahee ba bayeeda de η Yeesu, raak de η dooy tabah.

19 Waaye ba raakdi diskɪ ba hee taambe sagu findi booba laayohe. Ba rappa η dafuk tabaha, ba nihissa η poon can wa, ba yoorra de η dooy booba η fiki Yeesu.

20 Wa Yeesu hot ba na findi ba kosoh, a woosa yaara kosaayda ne : « Yaarin ngo, fu daasuud bakaad cin da. »

21 Jangdohoh can waasin Musaa na *Farisen* ca woyeeda η dooy ba ne : « Yaarii a yi ba po a dale Kooh mand an ? Ali bo' mindi daasoh bakaad dal Kooh dong ! »

22 Waaye Yeesu inahha ina ba liibee η dooy ba, a woosa ba ne : « Wa ye tah du liibee ineem ? »

23 N woo yaarii ne : “ Fu daasuud bakaad cin da ” wala η woo de ne : “ Kurka fu tiind. ” A winde uup yooɓ ?

24 Mbaa η hey dū teebe ne Kuḅkiη boyi raakid doolndi a min dāasoh bakaad η kehyi. » Yeesu woosa yaara lafñida ne : « Ñam woo dā wa, kurka fu bay basngiη dā te fu haad. »

25 N fiki booba jen yaara jaarra kuruk, a bayya faankohaanan dē, a haadeeda, a yakdeeda Kooh.

26 Booba jen feyuusa ba yakdeeda Kooh ; ba jaahidta, ba woyeeda ne : « Boo hotid in feyohid woti. »

Yeesu η kahan Lewi

27 Wa Yeesu pul, a hotta juuti'oh teeku Lewi boofid η dīska a na juuti'ohe. A woosa dē ne : « Ñaakid to. »

28 Lewi kurukka, a faḁta in caη dē jen, a ñaakdeeda dē.

29 Wa ba ree kahan Lewi, a tikḁukidta Yeesu kañam laayid ndaam. Bi juuti'oh laayid na bi bo' wiiriis ñameeda na ba.

30 *Farisen* ca na jangḁohoh caη waasiη Musaa ñaḁtukeeda η taalubeeciη Yeesu an : « Wa ye tah dū ñame, dū anee na juuti'oh ci na bakaadoh ci binoobi ? »

31 Yeesu loffa ba ne : « Boobi kosaaydi etohḁi payoh, e kosaayid ci etoh payoh.

32 N hayḁi ne η beeduk boobi yurhid ci waaye η hay ne η beeduk bakaadoh ci, ba boysoh pesohaad. »

33 Ba woosa Yeesu ne : « Taalubeeciη Yahya Boktohi na dēke po ba ore, ba kiimee Kooh findi biη *Farisen* ci, waaye biη dā deey, na ñamee ñam, ba ane. »

³⁴ A loffa ba ne : « Hanheeci hay kilook, ba hey ordukohse te raak hef kilooki yii na ba e ? Wa mindi nik !

³⁵ Waaye wa hey raake jamano hef kilooki koodohu nga ba, ndeem, ba hey ore. »

³⁶ N ineem Yeesu woosa ba andiini mandidkohaani : « Ali bo' na faareedi n kulba as ne fu daaf kulba maañid. Mbaa fu hey yahe kulbaaki asi te seeketi fu na hee koodohe nga hunandi na kulbaaki kiisdi.

³⁷ Te ali bo' na tumeedi biiñi asi na soñe n mbohos und maañid ; mbaa biiñi hey pooke mbohoseem, wa aamuk, mbohosi yahrukoh.

³⁸ Biiñ as joy tumu n mbohos as.

³⁹ Waaye bo' nu an biiñ maañid dah, fu heydi waade biiñ as, laam fu na woyee ne : “ Wi maañdi baahid. ” »

6

Yeesu, Hef mbehi na idsidkohse

¹ Wa nikee n mbehi na idsidkohse, Yeesu na taalubeecin de kadeeda, ba taammaba n yohon can beleeca, taalubeecin de piikeeda nga ca, ba borñeeda pees ca, ba ñameeda.

² Bi *Farisen* hotta ba, woosa ba ne : « Du na habde ini wasin boo sangoh n mbehi na idsidkohse. »

³ Yeesu loffa ba ne : « Mand haa ne du moosdi jangoh ina Dawuuda habdee wa a aduk a yi na booba hunee na de ?

⁴ A aas n Kahan Kooh, a bayya mbuuruuca degsee n taabla wuu Kooh, a ñamma nga ca, a

nammaba ed booba hunee na de, te ali bo' joydi ñam mbuuruuceem dal seeykidoh ci.☆ »

⁵ Yeesu degidfa ba nga ne : « Kubkin boyi a yi Hed mbehi na idsidkohse. »

Yeesu wirdid hed yaah beendkid

⁶ Wa raakissa jamano, η mbehi na idsidkohse, Yeesu aassa η *sinaagoga*, a jangdoheeda. Wa raakeen bo' nga, yaahin de ñaahmi beendkee beenduk.

⁷ Jangdohoh can waasin Musaa na *Farisen* ca markideeda Yeesu andi a hey wirdohe η mbehi na idsidkohse, ba raak yambaah de.

⁸ Yeesu inhee inah ini ba liibee, tahha po a woosa yaara na yaaha ne : « Kurka fu tufuk η fiki boobi jen. » Yaara tufukka η fiki booba.

⁹ Yeesu woosa ba ne : « N meekis du, wa ye teydohu η mbehi na idsidkohse, in baahid wala in baahaadi ? Bo' joy joy hirpu nga wala a joy joy apu ? »

¹⁰ N ineem, a marakka ba jen, a woosa yaara ne : « Radfa yaahin da. » Yaara radissa yaahin de, wa wirra peng.

¹¹ Jangdohoh can waasin Musaa na *Farisen* ca ayrukka po ba heeda kaane. Ba hotoheeda η harmban ba ne ba marak findi ba joy tum Yeesu.

Yeesu tanid Apootar ndanjiyaah na kanak
(12)

¹² N neeh caam, Yeesu rappa η dafuk tango ne a kiim Kooh ; a neehha kiim Kooh nga.

¹³ Na baaba teel, a beedukka taalubeecin de, a koodta nga ba bo' ndan'kiyaah na kanak (12), a teekka ba "*Apootar*".

¹⁴ Ba nikee Simong yi a teekee Piyeer na Andare taambdoh Simong na Saak na Saan na Filip na Bartalemi

¹⁵ na Macce na Tomaa na Saak kubkin Alfe na Simong yi teeksee *Selot**

¹⁶ na Yudaa kubu Saak na Yudaa Iskaryot yi mirndoh nik woroh.

¹⁷ Wa a tan ba, a hunnda na ba, a ruhussa tangoora. A kadta po η d'isik angid, raak bo' laayid nga baah η taalubeecin de na booba fu inah ne ba pulohee kur can Yudee jen na Yerusalem, na kur ca huntidkohee na cookma η bakan Tiir na Sidoon.

¹⁸ Boobeem ba hayee ne ba sikduk Yeesu te ba wirdu η kosaay can ba. Ba fu inah ne jiiniica na hoolaadiika ca hoolaadi, ca ambeen ba, ba wirra.

¹⁹ Bo' nu nga dah waadta de laal sagu hatila pulohee nga de wirdeeda ba jen.

Neb na nebaadi

²⁰ Wedi Yeesu yurhidkoh na taalubeecin de, a woosa ba ne :

« Du nebdid, du bi ñakid ci,
laam, Nguurin-Kooh wa wuu du.

²¹ Du nebdid, du bi adkid ci woti,
laam, du hey kape nding.

Du nebdid, du bi na fude woti,
du hey yene.

* **6:15 6:15** *Selot*: a yi boyi waad kur ce po a yutid ne a hiñohida.

²² Du neɓɗiɗ, ne ɓoɓi sang ɗu ɗah, ɓa aañee ɗu, ɓa ɓasee ɗu, te ɓa modaadiɗɗee tiik ciɗ ɗu sagu Kuɓkiɗ ɓoyi ɗah.

²³ Wa ree ɗah, sumaat po ɗu mbece, laam aafi na sekee ɗu ɗ ɗafka yakid te ɗu inah ne caacuucin ɓa mbugalohee woosuud ci daa.

²⁴ Mas, ɗu ɓi heɗ raak-raak ci laam ɗu rahsid ini joy ɗu sumid po yutid.

²⁵ Mas, ɗu ɓi kap woti, laam, kim ɗu hey adke.

Mas, ɗu ɓi na yene woti,

laam, ɗu hey nika ɗ tiis te ɗu hey fude.

²⁶ Mas, ne ɓoɓi jen woyɗee ɗu baahid ɗah, laam caacuucin ɓa meed tumoh ɗaa na ɓi tumee haf ɓa woosuud. »

Waad ɓi sang ɗa

²⁷ « Du ɓi na sikɗukee so, ñam na woyee ɗu ne waadaat ɓoɓi sang ɗu, te ɗu tumɗee ɓa in baahid.

²⁸ Kiimɗaat barke ɓoɓi waad ne ɗu alku, te ɗu kiimɗe ɓoɓi na torhiɗee ɗu in baahid.

²⁹ 'Bo' nu tip ɗa paɗ ɗ kabaab ɗah, eɗaa ɗe wi tas. 'Bo' nu naaf paltoonin ɗa ɗah, kanaa ɗe sangoh kulɓaakin ɗa.

³⁰ 'Bo' nu kiim ɗa ɗah, onaa ɗe te ɓo' nu bay in ci fu raak ɗah, kinaa ɗe ca meekis.

³¹ Mbaa tumɗaat ɓoɓi in ci ɗu waad ne ɓa haɓɗid ɗu ca.

³² Du waad ɓoɓi waad ɗu dong ɗah, ɗu raak ye gidmaah ɗ ineem ? Bakaadoh ci sah waadid ɓoɓi waad ɓa.

³³ Te du habdidee in modid boobi na tumdee du baahid fah, du raak ye gidmaah nga ? Bakaadoh ci sah na tumohe daa.

³⁴ Te du wotdee dong boobi du amb ne ba hey du wirnde fah, gidmaah raakdi η ineem. Bakaadoh ci sah na wotde bakaadoh ci ne ba min rahas ini ba wotdoh.

³⁵ Waaye waadaat bi sang du, du tumdee ba in baahid, du wotdohee te du heelkuu wirind nga. η ineem aafin du hey yake te du nikan ini η moos du teek, kubuucin Kooh yi η dafka dafka. Laam, a yi, a na teebohee teeboh baahkin de η boobi añaandid ci na corkideedi de.

³⁶ Yirmohaaf findi Kooh Baabin du na yirmohe.☆

Kinaat markoh bo' in

³⁷ Kinaat markoh bo' in, mbaa du heydi markohse in te kinaat amboh bo' in, mbaa du heydi ambohse in. Daasohaaf te du hey daasse.

³⁸ Onohaaf te du hey onse. Du hey poondasse laayid, ca dengu po ca aamke, laam beesohaani du na beesdohohe, wed du beesdohsan. »

³⁹ Yeesu woyissa ba woo kii : « Fuulid minid nook fuulid e ? Ndaa ba kanak jen, ba keenandi η nung e ?

⁴⁰ Taalube uupdi inah boyi na jangdee de waaye a teebu baahid fah, a hey mande na boyi na jangdee de.

⁴¹ Wa ye tah fu markee boli η hasin morom fu, te wa ndood yakak nik η hasin da ?

⁴² Fu min na woyoh morom fu ne : “ Yaarin ngo fada η nihsid da boli η hasin da ”, te fu

yegdi ndoodi yakki nik η win dā ? Naafeehaani, koca nihis ndoodi yakki η hasin dā. Fu min hot baahid ne fu nihsid morom fu boli η hasin de.

Kidig na rim cin wa

⁴³ Kidig baahid mindi raak rim baahaadi te kidig baahaadi mindi raak rim baahid.

⁴⁴ Laam, kidig na inhisohse rimiη wa. Ndun na beenohseedi η ñaabaab, reseñ na nameedi beenohu η kidig rup.

⁴⁵ Wa mand dāa, bo' baahid na pulde in baahid raakee wed a dāak η keeñiη de. Bo' baahaadi na pulde in baahaadi raakee wed a dāak η keeñiη de. Laam, nguɓ na woye ini keeñ riif naa.

Mandahaad taalube

⁴⁶ Wa ye tah dū beedkee so “ Hed boo, Hed boo ” te dū na tumeedi ini mi na woye ?

⁴⁷ Bo' nu hay nga so, a sikɗuk woo kiη ngo te a pesohee wa dāh, hayaat η woo dū ini boyeem mand naa :

⁴⁸ a mand na boyi na tabahe kahan, a acca noodid po a pulla η atoh, a yippa *fondamaanin* de nga. Mbeh, Kooh toɓpa, masma balidta po wa labpa nga, wa minidɗi kahneem in laam wa tabahu tabah ndengid.

⁴⁹ Waaye boyi na sikɗuke woo kiη ngo te a pesohuu wa, a mand na boyi na tabahe kahan te a habɗiduu wa *fondama*. Wa masma bal po wa labpa nga, wa jaarraa fol, wa yahrukohha jameet. »

7

Kosan kilifaanan soldaar ca

¹ Wa Yeesu yut woo na booba η in ceem jen, a kadta Kapernawum.

² Raakeen jaar nga, a baahee η ba adgohee soldaar can Rom, a raakka ñaam kosaayid kosaay miskid po a heeda kaane te yaareem a keeñkoheen ñaama lool.

³ A kerahha laamtohan Yeesu, a woossa bi kilifa Yawuut nga de ne ba kiim de, a hay wirde ñamin de.

⁴⁻⁵ Ba kadta η Yeesu, ba kiimeeda de keeh-keeh ; ba woosa de ne : « Yaari woos boo deey, a waadid boo, bi Yawuut ci. Te a yi sah tabahduk *sinaagogin* boo. Wed tah, a carid baatdohu. »

⁶ Yeesu hunnda na ba.

Wa ba kad po ba heeda ree kahna, yaara woosissa nawleecin de ne ba woo Yeesu ne : « Yaari woo ne, kina yaaŋ nga kilifaani, a hot ne a yeyyoodi ne fu aas kahan ce.

⁷ Ineem wed tah po, a nammba hot ne a yissuutid ngan hayoot nga da ; woya woo rek, ñamin de kuruk.

⁸ A raakid boobi adgoh de te a namid raak soldaar ci a adgoh. Yaa nu a woo kadfa dah, a kad te yaa nu a woo haya dah, a hay. In nu a woo ñamin de ne a habdaata dah, a habida. »

⁹ Wa Yeesu kerah ineem, a feyuusa η yaara ; a woosa mboolnda ñaakdee de ne : « Ñam na woyee du wa, η Israayel ci sah, η hotdi ali bo' kosid kosii. »

¹⁰ Wa yaaba woossee dokuk kahna, ba raak ñaama kosaayee wirid.

Yeesu hultidid kubka fira

¹¹ N finho ineem, Yeesu kadeeda kur ka na woyse Nayin. Taalubeecin de na bo' laayid hunnda na de.

¹² A kadta po a heeda ree aasohaanan kur ka, a cohha na bi bo' kadeeda uumba fidaaf komaaki fiir, yi fu inah ne yaay ba raakee de yino te bitbeem jaar ce kaaneen. Bo' laayid n kur ka huneen na de, ba kadeeda ruy-ruy ca.

¹³ Yeesu Hed boo hotta yaay bi kubka, yeem misikka de lool, a woosa de ne : « Kina fud. »

¹⁴ A rebpa, a degga yaah n jaata, yaaba gaaldohee wa tufukka, a woosa ne : « N woo ne : Kurka yaari. »

¹⁵ Kaanda kurukka booffa, a jombeeda. Yeesu wikka de yaay ba.

¹⁶ Booba nikee ndaam jen feyuusa, ba yakdeeda Kooh, ba woyeeda an : « Woosuud yakak hayid nga boo. Kooh hayid hirpe boobin de. »

¹⁷ N ineem, ba laamtoheeda woo keem n ini kad n Yeesu n kur can Yudee jen na ca wilee wa.

Yahya woosid bi bo' n Yeesu

¹⁸ Wa taalubeecin Yahya Boktohi naandsuk de in ci Yeesu na tume jen, Yahya beedukka kanak nga ba,

¹⁹ a woossa ba n Yeesu Hed boo, ne ba meekis de andi a yi Mucdohi Gapohse joy hay wala ba joy sek bo' wiiriis.

²⁰ Ba kadta n Yeesu ba woosa de ne : « Yahya Boktohi a yi woos boo, a woo ne boo meeksaat da andi a fu Mucdohi Gapohse joy hay wala boo joy sek bo' wiiriis. »

21 Weem, raak, Yeesu wirdeeda bo' laayid, kosaayid na jirid na fuulid ; a aañeeda jiini η bi bo'.

22 Yeesu loffa ba ne : « Kadaat dū woya Yahya ini dū hot te dū kerahhaa : Fuulid ci bii hot, lafañ ci bii tiind modod, bi raak kosaay ki na obse faan bii wir, dikiid ci bii kerah, kaanid ci bii hulit te ñakid ci bii woyu Yegdohin Muci.

23 A sumaat, boyi moosandi kurkoh η kosi a kos sagu tumohaad cin ngo. »

Yeesu woyid na booba, η ini kad η Yahya

24 Wa taalubeeca Yahya woosee coot, Yeesu woyeeda na mboolnda η ini kad η Yahya ; a woosa ba ne : « Du kee ye marka η nduufa ? Caabsi yino-kongi puudsi na giyaange e ?

25 N liibdaa ! Kon dū kee ba marka ? 'Bo' bekkid kulba modid e ? N hot boobi na bekke kulba modid te ba ñame nebid, na nike η kahan cin buur ci.

26 Moo dū kee ba marka ? Woosuud e ? Ee, ñam na woyee dū wa, a yi uup sah woosuud.

27 Yahya Boktohi a yi Kooh woyee η Fiis ci Hoolid ci an :

“ N hey woose bo', a adug da, ne a habdid da waasi. ”✧ »

28 Yeesu degidta ba nga ne : « Ñam na woyee dū wa, η boobi rimuk jen ali bo' uupdi Yahya Boktohi nga. Waaye boyi uup yissuut η Nguurin-Kooh a yi uup de yak.

29 Boobi kerah Yahya Boktohi jen, po juuti'oh ci sah, ba ambid ne Kooh yurhid, ba teydukka boktin Yahya.

³⁰ Waaye *Farisen* ci na jangdohoh cin waasinjMusaa teyɗukɗi ini Kooh waadɗid boobi, ɓa teyɗukɗi boktin ɗe.

³¹ Moo, η min mandtidkɔh boobi woti na ye ?

³² Ba mand na komaakci boof η ɗiski na toonohse η kur ki, ɓa woytidɔhee ne :

“ Boo tipɗid* ɗu,
ɗu mbecɗi ;
boo yeekɗid ɗu yeek ruy,
ɗu fudɗi. ”

³³ Laam Yahya Boktohi hayid, a ñameedɗi ina booba na ñame, a aneedɗi biiñ ; ɗu na woye ne a raak jiini.

³⁴ Kuɓkin boyi hayid, a na ñamee ñam, a ane ; ɗu na woye ne : “ A ñamoh, a anoh biiñ, te a nawle juuti'oh ci na bakaadɔh ci. ”

³⁵ Waaye liibohaadɗi modɗi puloh η Kooh na teebohe yurhin wa, taamboh η boobi Kooh ona jen. »

Yeesu η kahan Simong Farisena

³⁶ Wa raakka mbeh, jaar ɓaah η *Farisen* ca beedukka Yeesu ne a ñama η kahan ce, Yeesu kadta, booffa, a radissa kot can ɗe†, a ñameedɗa na ɓa.

³⁷ Bitiɓ mbalayoh gen kur ka kerahha ne Yeesu a yaa η kahan *Farisena*, a kadta na *buteelalbaatar‡* riifid na laackoloñ eeñid.

* **7:32 7:32** "Boo tipɗid ɗu" : ndii, ini fiisu η gerek, wa "Boo mbiibɗid ɗu". † **7:36 7:36** *radis kot* : yenguk, yip yaah, ñame, wa nikee mbaah η jamanoonaam. ‡ **7:37 7:37** *albaatar*: wa atoh modɗi, yoobid pestu, wa na etohse haɓɗoha tumoha laackoloñ.

³⁸ A nikka η kot cin Yeesu, a fudeeda ; a cammba ca iiri'id na muhun, a mooseeda ca na findin de, a fooneeda ca, a laackoloñeeda ca.

³⁹ Wa *Farisena* hot ineem, a woosa η dooy ce ne : « Yaari nikee woosuud dah, a heen inhe ne boyi na laalee de bakaadoh. »

⁴⁰ N ineem Yeesu woosa ne : « Simong, raakid ini η waad da woo. » A loffa ne « Ee, Jangdohohi, woya. »

⁴¹ Yeesu woosa de ne : « A nikee jaar, bo' kanak joyya de wirind kombot ; yinoori joyee de ed *dinaar* teemet-yatuus (500), yi tas joyya de ed *dinaar* ndankiyaah-yatuus (50).

⁴² Ba kanak jen, ba mindi de ca wirind, a daassa ba ca. Woo so yi uupan de waad nga ba. »

⁴³ A loffa de ne : « N liibid ne a yi daasu kombot ki uup laay. » Yeesu woosa de : « Ee, fu woo keeh. »

⁴⁴ Yutta, a heelukka bitba, a woosa Simong ne : « Fu hotid bitbii e ? N aasid kahan fu, te fu ondi so masub ne η naawis kot cin ngo, waaye a iiri'did ca na muhun cin de, a moossa ca na findin de.

⁴⁵ Fu foondi so, waaye ina η reyoh po wi a yi fooneeda η kot cin ngo.

⁴⁶ Fu diwdi hafin ngo§ waaye a laackoloñid kot cin ngo.

⁴⁷ Mi na woyee da ne a daasu bakaad cin de laayid ci, wedi tah a teefohha waadoh hend

§ 7:46 7:46 Nga ba, fu raakeen hanhe yakak dah, fu foon de, naawis kot cin de, fu tumid de diw η hafin de.

an. Waaye boyi dfaasu yissuut na waadfee waad yissuut. »

⁴⁸ Yutta Yeesu woosa bitba ne : « Fu dfaasuud bakaad cin dfa. »

⁴⁹ Booba binooba a ñamee na ba woyeeda η dooy ba ne : « Moo, yaari a yi ba po a dfaasohee bakaad ci ? »

⁵⁰ Waaye Yeesu woosa bitba ne : « Kosi fu kos tosif dfa, kada η jam. »

8

Sokohi na tisohin de

¹ Wa in ceem coot, Yeesu kadeeda η kur ca yakak ca na ca yin ca, a woyeeda booba Yegdohin Muci, wi kad η Nguurin-Kooh ; a hunee na *Apootar* ci ndan̄kiyaah na kanak ci (12).

² A nameen hun na bi bitib bi a sabsohee na jiiniica ambee ba, na ba a wirdfee η kosaay can ba. Findi Mari yi na woyse Mari Makdala yi a sabsohee na jiini yasna-kanak,

³ na Saan biti Kuusa, yaara nikee daga meed taambkoh raak-raakan Herod, na Susaan na bi wiiriis laayid. Beem bed baatdohee Yeesu na *Apootar* cin de η in ca ba raak.

⁴ Booba puloheeda disik nu disik, ba hayeeda η Yeesu. Wa mboolnda laay, a woosa ba andiinii :

⁵ « A nikee guuroh, a kadta soka. Wi a soke, a saaweeda tisohi, in nga hennda η waasi η dooy yohni, boobi daksoheeda ca, sel ci hayya ñammbaa.

⁶ Raakka ci keen η kehey raakid' atoh ; wi ca paar, maañdi ca suyya laam dīska iiri'eedi.

⁷ Cum keennda η ñaabaab ci, ca paarandoosa na ca, ñaabaab ca ammba ca.

⁸ Cinooca hennda η kehya baahda, ca paarra, wa ca yak ca edohha ini ree waas teemet η ina soku. » Teemb ndeem, Yeesu woosa ba ne : « 'Bo' nu raak nof kerhoha dah, a kerhaat. »

⁹ Taalubeeciη de meekissa de ini andiineem tokis.

¹⁰ A loffa ba ne : « Du onuud ne du inah in ci dasdukid ciη Nguuriη-Kooh, waaye binoobi na woyse in η andiin ne :

“ Ba markee baahid, ba minuu hot,
ba sikduke, ba minuu inah.☆ ”

¹¹ η ini kaɗ η andiinii, wa tokis inii : Tisohi wed' woo kiη Kooh.

¹² Bum bed η sero waasi, bed boobi na kerhe woo kiη Kooh, waaye Seytaani hay a nihisa η keeñ ciη ba ; a hondoh ba kos ne ba mucdu.

¹³ Bum bed paaroh η ini saawu η kehyi raak atoh ci ; bed boobi na kerhe Woo ki, te ba teyduka na keeñ soosid, waaye ba na raakeedi niir, laam kosi ba kos na maañeedi, miskid ci hayya dah, ba fad.

¹⁴ Bum bed paaroh η ini saawu η ñaabaab ci, bed boobi na kerhe Woo ki, ba teyduka, waaye liibsidoh ci na raak-raak ci na nebid ciη Adina amb ba po ba raakuu rim ruundid.

¹⁵ Binoobi bed paaroh η ini saawu η kehyi baahidi, bed bi na kerhe Woo ki, ba teyduka na keeñ modid ! Ba amba ndengid po ba raak rim.

Laampaani

¹⁶ Ali bo' na fuuɗeedi laampa, a kuna na kanoh wala a ɗaaka η oob fiyaang, waaye a na degee wa η degohaaniη wa ne bo' nu aas ɗah, wa ñiindid ɗe.

¹⁷ Laam, ini ɗemb jen hey hotke, ini ɗasɗu jen hey inhasse noh cong.

¹⁸ Mbaa sikɗukaat na nof laam boyi raak hey baatse, te boyi raakɗi, ini a liib ne a raakida, hey bayse. »

A binde yaay bi Yeesu na taambɗoh cin ɗe ?

¹⁹ Wed yaay bi Yeesu na taambɗoh cin Yeesu hayoh ɗe marke, waaye ba mindi ree nga ɗe sagu mboolnda.

²⁰ A woyuusa ne : « Yaay ɗu na taambɗoh cin ɗa ba ɗaa η finhoora te ba waadid ɗa hot. »

²¹ A loffa ne : « Yaay boo na taambɗoh cin ngo beɗ boobi na sikɗukee woo kiη Kooh te ba taambɗee wa. »

Yeesu tufkidid puudsa

²² Wa raakka mbeh, Yeesu aassa η gaal, a yi na taalubeeciη ɗe, a woosa ba ne : « Boo kaɗaat η ba ka faahan cookma. » Ba kaɗta.

²³ Wa ba joowe, Yeesu neehha. Dekka po puudis yakak raakka ba η cookma, gaala riiffa na masuɓ po wa heeda diige.

²⁴ Taalubeeciη ɗe rebpa nga ɗe ba yuneeda ɗe an : « Kilifaani ! Kilifaani, boo bii kaan de' ! » Yeesu yunukka, a ngassa puudsa na ginaah ca yakid ca, ca yeebukka, ɗiska eennda.

²⁵ Yeesu woosa taalubeeciη ɗe ne : « Wa nde kosi ɗu kos ? » Ba feyuusa ; ba woyeeda η

harmban ba ne : « Yaarii joy nik ba, po a woyee na puudsi na masmi ca kerhidee de ?☆ »

Yeesu wirdid boyi jiini amb

²⁶ N pulohan ba Galile, Yeesu na taalubeecin de taalndidta, ba kadeeda η cookma po ba serra η kur can Geraas ca ; kur ceem yurhidkoh na Galile.

²⁷ Wa Yeesu yipuk, yaar gen kur ka kadta coha na de, ca jiini ambee de. A gijeen bekuk kulba te a nikedfi η kahan, a genee ruy-ruy ca.

²⁸ A hotta Yeesu, a yekka η fikiice a leehkeeda η dafka, a woosa ne : « Yeesu Kubkin KooH yi η dafka dafka, fu nar ye nga so ? Mi yii kiim da ne fu tumuu so miskid. »

²⁹ Laam raak Yeesu woyid jiiniica na hoolaadiika ca hoolaadi, ne ca pulaat η yaara. Ca meedeen de amb waas laayid. Ca ammba de dah, ba tok yaah ci na kot cin de na ceen, ba niidee de. Hondohdi a ngud ceen ceem te jiiniica hiir de ne a kad daaya η nduufa.

³⁰ Yeesu meekissa yaara ne : « Fu teeku na ? » A loffa ne « N teeku *Lesiyong**. » Ca jiini gooñ nikee na de, wed tah a woosa ineem.

³¹ Jiiniica kiimeeda Yeesu ne a kinaat ca tuuy η nunga noodda ca na hee torhidohse.

³² Raak η serooba, η tangoora, gat mbaam-huk yakak nikee ñameeda nga. Jiiniica kiimmba Yeesu keeh-keeh ne a on ca ca aas η mbaam ca ; a onnda ca ineem.

☆ **8:25 8:25** Sabuur 65:8; 89:10; 107:23-32 * **8:30 8:30** *lesiyong*: η bi Rom debgaan, wed soldaar junni junni.

³³ Ca pulla η yaara, ca aassa η mbaam ca, gata jen giirukka, hunnda na mbartala, fadsukka η cookma, mbaam ca lappa nga.

³⁴ Wa booba niidfee mbaam ca hot ineem, ba nuppa, ba kadtaa woya η kur-taaha na kur ca yin ca.

³⁵ Booba hayeeda marke ini raak. Ba reesa, ba raakka yaara jiiniica puloh nga de boofid η kot cin Yeesu, bekkid kulba, a hunnda na sagoonin de ; ba neyyohha.

³⁶ Booba maasohee naandsukka ba findi yaara sabsohohu na jiiniica.

³⁷ Bed ba genee Geraas jen kiimmba Yeesu ne a pul ndaam laam ba neyyoheen lool. Yeesu rappa η gaala ne a coot,

³⁸ yaara kiimmba de ne : « On ndo η hun na da. » Waaye Yeesu gurdidta de, a woosa de ne :

³⁹ « Haada kahan du, fu naandsuka ini Kooh tumid da jen. » Yaara haadda, a naandsukka bi kur ka jen ina Yeesu habdid de.

Yeesu hultidid kubkin Jayrus bitbi

⁴⁰ Wa a dokuk Galile, Yeesu raak bo' laayid sekeeda de.

⁴¹ Dekka po yaara na woyse Jayrus, ya adgo-hee *sinaagoga* hayya nga de. A yekka η fikiice a kiimmba de ne a kad kahan ce,

⁴² laam raak kubkan de cafa heeda kaane te a raakee de yino, tel kubkeem yii η kiis ndanjiyaah na kiis kanak cin de (12).

Wa Yeesu kadee nga, mboolnda diifdoheeda de.

⁴³ N dooy mboolnda, bitib nikeen nga, ñif min de meed meed aamuk, a tumid na kosaay keem

kiis ndan̄kiyaah na kiis kanak (12), [a tumeen ina a raake jen η payoh ca,] te ali bo' mineedī de wirid̄.

⁴⁴ A lahha Yeesu finho, a laalla lecmin̄ kulbaakin̄ de ; η d̄iska d̄iska, ñif man̄ de aamkisdī.

⁴⁵ Yeesu meeksohha ne : « Ya ba laal lo ? » Yaa nu nga d̄ah taaskeeda. Piyeer woosa de ne : « Moo Kilifaani, boobi wil d̄a wil te ba d̄ii d̄iifkoheeda ! » Yeesu woosa de ne :

⁴⁶ « Ee ! Waaye raakid̄ doolndi puloh nga so, wed̄ tah η inahha ne raakid̄ boyi laal lo. »

⁴⁷ Wa bitba inah ne a yeguud̄, a saakdoheeda, a yekka η kot cin̄ Yeesu, a naandsukka η fiki booba jen, ini tah a laalla Yeesu na findi a wiroh η d̄iska d̄iska.

⁴⁸ Yeesu woosa de ne : « Kosi fu kos wirdid̄ d̄a, kada modod̄ bitbi. »

⁴⁹ Wa Yeesu woyee, bo' pulohha kahan Jayrus, a woosa yeem ne : « Wa etohisdī fu yaabde Jangdohohi, kubkin̄ d̄a kaanid̄. »

⁵⁰ Yeesu kerahha nga a woosa Jayrus ne : « Kina neyyoh, kosa rek, kubkin̄ d̄a hey muce. »

⁵¹ Wa Yeesu ree kahna, d̄al Piyeer na Saan̄ na Saak na baab bi kubki na yaay ba d̄ah, a faddi ali bo' ne a aas na de nga.

⁵² Booba jen nikee rooyeeda kubka, Yeesu woosa ba ne : « Kanaat rooy, a kaandī, a na neehe. »

⁵³ Ba njembteeda de laam ba inheen ne a kaanid̄.

⁵⁴ Yeesu ammba yaahin̄ kubka, a woosa η d̄afka ne : « Kubu kurka ! »

⁵⁵ A hulitta, a jaarra kuruk. Yeesu woosa ba ne ba onaat kuɓka a ñam.

⁵⁶ Yaay ba na baab ba feyuusa waaye Yeesu woosa ba ne ba kinaata woo ali bo'.

9

Yeesu tuuyid' Apootar ci

¹ Wa raakka mbeh, Yeesu cohɗohha *Apootar* ci ndanjiyaah na kanak ci (12), a onnda ba hatil na min-min aañoha jiini nu nik na wirdoha kosaay ci.

² Yutta a tuuyca ba ne ba yegɗoha Nguurin-Kooh te ba wirid' kosaayid' ci.

³ A woosa ba ne : « Du kaɗee ɗah, kinaat bayndoh ali in, findi ndood, saak, kañam wala kopor, te kinaat bay kulɓa kanak.

⁴ Du aas kahan, ba teyɗuk ɗu ɗah, nikaat nga po mbadna ɗu cootan.

⁵ Waaye ɗu kaɗ kur, ɗu teyɗukuudi nga ɗah, paangaat kot cin ɗu, ɗu pul, ba inah ne ba heya markide na Kooh. »

⁶ Ba kaɗta, ba aaseeda ŋ kur na kur ; ɗisik nu ɗisik, ba woyeeda Yegɗohin Muci, ba wirɗeeda kosaayid' ca.

⁷ Herod, ya adgohee Galile, wa a kerah in ca raakee jen, a feyuusa, laam raakid' bi woyee ne : « A Yahya Boktohi a yi hultidu. »

⁸ Bum woyeeda ne : « A woosuudi Ilyas a yi hayis. » Binoobi woyeeda ne : « A woosuud' ŋ woosuud' ca ɗeɓgaan a yi na pesisse. »

⁹ Waaye Herod woosa ne : « Yahya Boktohi, ñam nguɗɗuk hafin' de ; kon yaari mi na kerhe

na haɓɗe in cii, a joy nik ba ? » A waakeeda ɗiski a hotohan Yeesu.

Baatan mbuuruuca

¹⁰ Wa *Apootar* ca puloh ɗisik ca ba tuuyse, ba naandsukka Yeesu in ca ba haɓɗ jen. Yutta, a bayya ba η kur ka na woyse Betsayda, a ɗaayya na ba nga.

¹¹ Waaye booba yegga ineem, ba raakka ɗe nga. Yeesu teyɗukka ba, a woyeeda na ba η ini kaɗ η Nguuriη-Kooh, a wiriɗta kosaayid ca.

¹² Wa noha na niine, *Apootar* ci rebpa η Yeesu, ba woosa ɗe ne : « Nɗii bilaf. Woya boobii ba kaɗ η kur ci reb nɗii, ba waaka ɗiski ba nikan na ini ba ñaman. »

¹³ Waaye a loffa ba ne : « Du, eɗaat ba ini baa hee ñame. » Ba woosa ɗe ne : « Boo raak mbuuru yatuus na cuurund kanak dong nɗii, te boo mindi ba kaɗ romɗa kañam jen ! »

¹⁴ Yaar ca η ɗiska ɗaleen ree junni-yatuus (5000) wala ini uupa. A woosa taalubeeciη ɗe ne : « Woyaat ba, ba boof ndaηkiyaah-yatuus ndaηkiyaah-yatuus (50-50). »

¹⁵ Ba haɓiɗta ini a woo, ba boofiɗta booba jen.

¹⁶ A bayya mbuuru ca yatuus ca na cuurund ca kanak ca, a taaknukka η Eel ci, a gidimmba Kooh, a nguɗsohha ca, a eɗta taalubeeciη ɗe ne ba paysoh mboolnda ca.

¹⁷ Booba jen ñammba po ba kappa. Ba tummba tasɗohiica η pañe ndaηkiyaah na kanak (12).

Yeesu a yi ba ?

¹⁸ Wa raakka mbeh, Yeesu dfaayya, a kiimeeda Kooh ; taalubeecin de nikee na de, a meekissa ba ne : « Boobi na woye ne ñam ba ? »

¹⁹ Ba loffa de ne : « Bum na woye ne a fu Yahya Boktohi, binoobi woyee ne a fu Ilyas, raakka bi na woye ne fu woosuud wiiriis, baah η ba maañid ca, fu hulit hulit. »

²⁰ Yeesu woosa ba ne : « Moo du nak ? Du na woye ne a mi ba ? » Piyeer loffa de ne : « Ya fu Mucdohi Kooh gapohe. »

²¹ Yeesu dennga ba baahid ne ba kinaata woo ali bo'.

²² A woosa ba ne : « Kubkin boyi joyid yaaß keeh-keeh η yaah cin yakak ci na kilifaacin seeykidoh cin waasin Musaa na jangdohoh cin wa, ba hey de sange, a apu te a hultifu η neeha kaahaydoh. »

²³ A woyissa ba ne : « Bo' nu waad hun na so dah, a joydi liib haf ce te Kooh-nu-wiis dah, a deguk kurwaani aa hee daayohse, a ñaakid to.

²⁴ Laam bo' nu waad mucid kipes kin de dah, a heya ñake, waaye bo' nu edoh kipes kin de saguuso dah, a hey wa mucde.

²⁵ Bo' raak adinaani jen na in ci nik nga, a han ñak kipes kin de wala a yah haf ce dah, wa raakid de winde etoh ?

²⁶ Bo' nu supuk hun na so na woo cin ngo dah, Kubkin boyi hey de supke inah ne a hayee η kiyak kin de, na wiñ Baabi na wiñ malaakaaci hoolid ci dah.

²⁷ Nam na woyee du inii, te wa keeh, bi bo' bii η ndii, ba kaanandi muk te ba hotdi Nguurin-Kooh. »

Apootar ca kaahay ca hotid Yeesu na ndami nik nga de.

²⁸ Wa degga ini dal ree neeh yasna-kaahay η finho woo ceem, Yeesu hunnda na Piyeer na Saan na Saak ; a rappa η tango ne a kiim Kooh.

²⁹ Wa a na kiime, fikiirin de boysukohha, kulbaacin de nikka yaanow tar po ca melcideeda.

³⁰ Dekka po bo' kanak woyeeda na de, ba nikee woosuud, Musaa na Ilyas.

³¹ Ba siñaardeeda siñaarid, ba woyeeda na Yeesu η kurkohin de η Adina wi diindohan ini bay de, te wa joyya raakoh Yerusalem.

³² Piyeer na huntoh cin de nikee neeheeda neeh noodid. Ba yunukka, ba hotta siñaarin ndamin Yeesu na booba kanak ca jombee na de.

³³ Wa yaaba kanak ca na coote, Piyeer woosa Yeesu ne : « Kilifaani, wa baahid ne boo nik ndii, boo habid diip kaahay, winoori nik win da, winni nik win Musaa, wi tas nik win Ilyas. » Waaye a inheedi ini a woye.

³⁴ Wa a na woye, eel saanginnda ba, taalubeeci neyyohha wa eela muur ba.

³⁵ N dooy eela raakka hoosoori woo ne : « Yii, a yi kufkin ngo η tan, sikdukaat a yi. »

³⁶ Wa hoosoori kerhuk, ba hotta Yeesu kiik ce njong. N neeh caam, ba naandsukdi ali bo' ini ba hot, ba dekaa ted.

Yeesu wirtid njaanja jiini ambe

³⁷ Wa Kooh wiis, ba ruhussa tangoora wed mboolo yakak hayoh cohe na Yeesu.

³⁸ Wa raakeen jaar nga a woyeeda η dafka an : « Jangdohohi mi yii kiim da, markid to kubkin ngo, a yi dong η raak ;

³⁹ na dekee dek po jiini amb de, a leehke, a walañke, ngubin de soñe ; a na fadseedi de te a pooksohdi faaniη de.

⁴⁰ Nη nakid taalubeeciη da ne ba sabsoh de na de, waaye ba mindaa. »

⁴¹ Yeesu woosa ne : « Du bi boobi woti-woti e du kosaadi, du yahukka, η nikan nik na du η muñdee du po kida ? » A woosa yaara ne : « Baya kubkin da ndii. »

⁴² Wa kubka na rebe, jiinnda folla de, a walañkeeda. Yeesu ngassa jiinnda, a wiridta kubka, a wikka de baabiη de.

⁴³ Booba jen feyuusa η yakkin Kooh.

Bo' nu nga feyuusa η in ca Yeesu habde jen. Wedi a woyoh taalubeeciη de ne :

⁴⁴ « Sikdukaat baahid ini maa hee du woye : Kubkin boyi hey degse η yaah ciη boobi. »

⁴⁵ Waaye taalubeeciη de inheedi ini woo keem tokis, ba dasdohseen ini wa waad woo, te ba kaañeedi de wa meekis.

Ya ba uup yak ?

⁴⁶ Taasoh raakka η harmban taalubeeciη Yeesu, raak ba markee yi uup nik kilifa nga ba.

⁴⁷ Yeesu inahha ini nik η keeñ ciη ba, a bayya komaaki yin a tufkidta de η serooce,

⁴⁸ a woosa ba ne : « Bo' nu teyduk njaanjii saguuso dah, a teyduk ko ; te bo' nu teyduk ko dah, fu teyduk Kooh yi woos so ; laam, boyi uup yissuut nga du jen, a yi uup yak. »

⁴⁹ Saan woosa de ne : « Kilifaani, boo hotid bo' aañeeda jiiniici η tiikin da, te a baahdi nga boo, tahha po boo woosa de ne a kinaata tumis. »

⁵⁰ Yeesu woosa de ne : « Kinaat de wa sangoh, bo' nu sangdi du dah, a hun na du. »

Bi Samari

⁵¹ Jamanona Yeesu joy rapdohu Eel ci rebeeda, helin de jen nikka ngan kad Yerusalem.

⁵² A woosa bi bo' ne ba adug de η kur ngan can bi Samari*, ne ba waakid de dal nga,

⁵³ waaye bi kur ka sannga sagu ina Yeesu bay waasa kad Yerusalem†.

⁵⁴ Taalubeecin de Saak na Saan hotta η ineem ba woosa de ne : « Kilifaani, fu waadid ne boo nak yongkaah, wa puloh eel ci wa dumbid ba e ? »

⁵⁵ Yeesu yurhidkohha na ba, a ngassa ba.

⁵⁶ A na huntah cin de kadta kur wiiriis.

Findi taalube joy mand

⁵⁷ Wa ba kafee, raakka yaara woo Yeesu η waasa ne : « Kilifaani, disik nu fu kad dah, η hey da ñaakde. »

⁵⁸ Yeesu woosa de ne : « Baakoñ ci raakid nung, sel ci raakid taar, waaye Kuñkin boyi raakdi sah diski a na hee idsidkohe. »

⁵⁹ Yeesu woosa yaar wiiriis ne : « Ñaakid to. » Waaye yaara loffa de ne : « Kilifaani, on ndo paad, η taambkoh yabkoorin ngo po a kaan, η uumb de. »

* **9:52 9:52 Samari** : bi Samari na Yawuut ca kerhidoheedi ; ba heeftidohee heeftidoh, ba sangtidohha. † **9:53 9:53 Bi Samari** teydukeedi ne Yerusalem, wed diski joy seeykoku.

⁶⁰ Yeesu woosa de ne : « Fada kaanid ci ba uumb kaanid cin ba te fu kad yegdoha Nguurin-Kooh. »

⁶¹ Raakka yaara nam de woo ne : « Kilifaani η hey da ñaakde, waaye on ndo η kad aska bi kahan ndo paad. »

⁶² Yeesu loffa de ne : « Nguurin-Kooh etohdi boyi na guure heelke. »

10

Yeesu tuuyid taalube ndanjiyaah-yasna-kanak na taalube kanak (72)

¹ Wa in ceem coot, Yeesu Hedī koodissa taalube ndanjiyaah-yasna-kanak na taalube kanak (72), a tuuyca ba kanak kanak η kur ca a joyee kadoh jen ne ba adug de nga.

² A woosa ba ne : « Yohni laabid waaye ngudoh ci laaydi. Kon kiimaat Hed yohni a woosoh bi pangkoh, ba ngud yohni.

³ Kadaat, mi yii tuuy du findi buul mbaal η dooy gat baakob.

⁴ Kadaat yaah barang ; kinaat bayndoh kopor, saak mbaa ñafad te η waasi, kinaat tufuk ne du kañdoh.

⁵ Du aasee kahan dah, kocaat woo ne : “ Jam raakaat η kahnii. ”

⁶ Bo' jam nik nga dah, jameem hey nike na de ; a raakdi nga dah, wa dokuk nga du.

⁷ Tasaat η kahneem, du ñamee, du anee, in nu ba ed du dah, laam pangkoh joyid wirndu. Kinaat tooruk η kahan na kahan.

⁸ Kur nu du aasoh, booba nga teyduk du dah, in nu ba ed du dah, ñamaat wedi.

⁹ Wirdaat kosaayid ca nik nga te du woo booba ne : “ Nguurin-Kooh rebid du. ”

¹⁰ Waaye du aas kur, booba nik nga teydukdí du dah, pulaat po η mbeeddaaca, du woo ba ne :

¹¹ “ Boo bii faris merhey mi nik η kot cin boo nga du, waaye inhaat ne Nguurin-Kooh rebid. ”

¹² Nam na woyee du ne mbehi Kooh atte'ohan boobi, e bi kur keem uupan miskid bi Sodom.☆

¹³ Mas du bi gen Korasin na Betsayda. Keemaan ci tumu η kur cin du, ca tumseen η Tiir na Sidoon dah, booba gen nga ca heen boysohe tumohaaf cin ba maañ. Ba bekuk daah ba boof η wet ne ba teeboha.

¹⁴ Ineem wed' tah po mbehi Kooh atte'ohan boobi, e du na hee uupee miskid bi Tiir na bi Sidoon.

¹⁵ Te du bi gen Kapernawum, du liibid ne Kooh hey du rapde po η Eel ci e ? Muk ! A hey du ruhside po η kaanid ca. »

¹⁶ Yeesu woosa taalubeecin de ne : « Bo' nu sikduk du dah, a sikduk ko ; te bo' nu teydukdí du dah, a teydukdí so. Bo' nu teydukdí so dah, a teydukdí Yi woos so. »

¹⁷ Wa taalubeeca ndan'kiyaah-yasna-kanak na kanak ca hay, ba hayya nebuud, ba woosa Yeesu ne : « Kilifaani, jiiniici sah, ca tumid ini boo woo sagu tiikin da. »

¹⁸ A woosa ba ne : « N hotid Seytaani keenohha Eel ci findi meleñ.

¹⁹ Sikdukaat, η onid du ne du min tiind η dafuk iin ci na ndangal ci, te du min Seytaani,

sangidɪŋ boo, na hatilin ɔe jen po tus mindandi ɔu in.

²⁰ Waaye kinaat neɔu ŋ ini jiiniici kerhid ɔu, neɔsaat ŋ ini tiik cin ɔu fiisu ŋ Eel ci. »

²¹ Teemb ndeem Fuudsi Hoolohngaani sumɔukohha Yeesu keeh-keeh, a woosa ne : « Mi yii corkid ɔa Baab, fu yi Hed Eel ci na kehyi, ŋ ini fu ɔasɔoh hed haf ci na ñaañid ci in cii, fu teeɔpa ca komaakci. Ee Baab, mi yii corkid ɔa. A fu waadɔha ɔaa ŋ baah kin ɔa. »

²² A woyissa ɔoɔba ne : « Baabin ngo degid in ci jen ŋ yaah ho. Ali ɔo' inahdi Kubki ɔal Baabi, te ali ɔo' inahdi Baabi ɔal Kubki na ɔoɔbi a waad ɔa ɔe teeɔ. »

²³ Ŋ ineem, Yeesu yurhidkohha na taalubeecin ɔe, a woosa ɔa, ɔed dong ne : « Du neɔɔid ŋ hoti ɔu hot in ci ɔu deg has.

²⁴ Ñam na woyee ɔu ne woosuud laayid na buur laayid waadeen hot ini ɔu na hote te ɔa hotɔaa, ɔa waadeen kerah ini ɔu na kerhe te ɔa kerahɔaa. »

Yaara baahɔa genee Samari

²⁵ Raakka yaar nga, a nikee jangɔohoh yakak ŋ waasin Musaa, a kurukka, ne a markisuk Yeesu, a meekissa ɔe ne : « Jangɔohohi, ŋ joy ye habid po ŋ min raak kipes ki heydi reehe ? »

²⁶ Yeesu loffa ɔe ne : « Wa ye fiisu ŋ waasin Musaa ? Fu jang ye nga ? »

²⁷ Yaara loffa ɔe ne « Waadɔ Kooh Hed fu na keeñin ɔa jen, na ruuhin ɔa jen, na hatilin ɔa jen, na liibin ɔa jen. Waadɔ morom fu findi fu waadɔh haf fu.✧ »

28 Yeesu woosa de ne : « Findi fu lofoh, wa daa. Fu tumoh daa dah, fu hey pese. ☆ »

29 Waaye yaara waadta teeboh ne meeksohin de raakid etoh, a woosa ne : « Ee, moo a ba morom mbo ? »

30 Yeesu loffa de ne : « Raakeen jaar, a pulohee Yerusaleem a kadeeda Yeriko, a cohha na ngudndukohoh ci, ba wolla de, ba labpa de po a taskohha kaan, ba fadta de η diska.

31 Wa hennda jaar baah η seeykidoh ci laha η waaseem, a hotta de, a laha η baaka winooran waasi.

32 Yaar baah η Lewiici*, nammba taamb nga, a hotta yaari, a nammba tum daa.

33 Waaye jaar gen Samari† baabeeda, a raakka yaari nga, wi a hot de, yeem misikka de lool.

34 A rebpa nga de, a bayya diwliin na biiñ, a tumidta de η gaañ cin de, a tokka ca na daah. Yutta a rapidta de η doopti a baye, a bayya de η kahna baaboh ca na dalohe, a taambkohha de.

35 Na baaba, a edta yaari adgoh kahni kopor‡, a woosa de ne : “ Taambkohid to yaarii, te in nu fu baat nga dah, ñam na hee da wa dokne ne η wiirkee dah. ” »

36 Teemb ndeem Yeesu meekissa yaara ne : « Nη ini fu liib, ya ba ngan yaabi kaahay ceem, a yi morom yaari cohee na ngudndukohoh ci ? »

☆ **10:28 10:28** Lewiici 19:5 * **10:32 10:32** Lewiici : ba baah η cuubij Lewi, kuβkin Yanhooba. Seeykidoh cin waasin Musaa baahee η cuubeem, waaye bi na beedkasse "Lewiici", ba seeykidoh haa, ba meed baatdoh seeykidoh ci. † **10:33 10:33** Samari : bi Samari na Yawuut ca kerhidoheedi ; ba heeftidohee heeftidoh, ba sangtidohha. ‡ **10:35 10:35** "kopor" : η Fiis ci ndii, gerek woo ne "dinaar kanak".

³⁷ Yaara loffa de ne : « A yaari a misik. » Yeesu woosa de ne : « Fu kad dah, tuma findiice. »

Marta na Mari

³⁸ Wa raakka mbeh, Yeesu na taalubeecin de kadeeda po ba aassa n kur, bitiɓ geneen nga teeku Marta, a dalidɗa de n kahan ce.

³⁹ A raakeen taambɗoh na woyse Mari, yeem booffa n dɗiska na Hed boo Yeesu a sikɗukeeda de.

⁴⁰ Waaye Marta, e taambkohan hanheeca laayɗa ambee de. A hayya n Yeesu, a woosa de ne : « Kilifaani, fu hotoh inii na ? Taambɗoh ho fadiɗ to kiik ko na pangki. Woyaa de a amboh ho book. »

⁴¹ Hed boo Yeesu loffa de ne : « Marta, Marta, in ci hondoh ɗa raak jam laayid,

⁴² waaye in yino dong wedi raak etoh. Mari kood ini uup baah te wa nihsassandi nga de. »

11

Findi taalubeecin Yeesu joy kiimoh

¹ Wa raakka mbeh, Yeesu kiimeeda n dɗisik, wa a yut, yino n taalubeecin de woosa de ne : « Kilifaani, Yahya Boktohi jangɗid taalubeecin de findi ba joy kiimoh ; nama teeɓ boo findi boo na hee kiimohe. »

² Yeesu woosa ba ne : « Du kiimee Kooh dah, wayaat ne :

“ Baab,

tiikin ɗa teyɗuksaat ne wa tiik hoolid.

Nguurin ɗa hayaat.

³ Mbeh nu nik dah, ona boo kañam ki boo etoh.

⁴ Daasa boo bakaad cin boo,

laam boo na name nam daas boobi na dale boo, te kina tum po boo jadɗu fiir. ” »

⁵ Wa a jangidɗi ba ineem, a woyissa ba ne : « Wa mand na bo' nga dɗu raak nawle, a kaɗ nga de η ndengelnde wek, a woo de ne : “ Naw, band ndo mbuuru kaahay ndeem,

⁶ η raak hanhe η kahan ndo, te η raakɗi kañam ki η edan de. ”

⁷ N ineem yaara minidɗi de lof η dɗooy kahna ne : “ Faɗ to, η rangkidɗi po yutidɗi, te mi na kubuucin ngo boo faankidɗi, η mindi kuruk ne η edɗa. ”

⁸ Ñam woo dɗu wa, yaara hey kurke ne a edɗe ini a etoh jen. Ali a edɗi de sagu niki a nik nawleece, a hey de ede sagu kiima a kiimee te a supukɗi nga.

⁹ Ineem wedɗi tah mi woo dɗu ne, kiimaat kiim dɗu hey onse, waakaat waak dɗu hey hote, labɗaat labidɗi dɗu hey rangsidasse.

¹⁰ Laam bo' nu kiim dɗah, a hey onse, bo' nu waak dɗah, a hey hote, te bo' nu labidɗi dɗah, a hey rangsidasse.

¹¹ A yinde baab nga dɗu, a yi kubkinɗi de kiiman de cuurund, a on de iin ?

¹² Mbaa a kiim de wak, a on de ndangal ?

¹³ Nik ne dɗu bi baahaadiici, e dɗu min on kubuucin dɗu in baahidɗi dɗah, η woyisɗi dɗa Baab Kooh yin Eel ci. A onandi bi na kiimee de Fuudsi Hoolohngaani e ? »

Yeesu na wirɗohe hatilin ya ba ?

¹⁴ Wa raakka mbeh, Yeesu wiridɗa muum, ya jiini ambe. Jiinnda sabsohu sabsohu na de,

yaara jombeeda modof, mboolnda nikee nga feyuusa.

¹⁵ Waaye raakka ba woyee η booba ne : « A Belsebul*, kilifaaniη jiiniici na onee de hatili a na aañohee ca. »

¹⁶ Raakka bi markiskee de, ba woyeeda ne, a teebaata ba firndeeni puloh η Eel ci.

¹⁷ Waaye Yeesu inahha liib cin ba, a woosa ba ne : « Boobi baah nguur hiñohee η harmban ba dah, nguureem hey keene, kahan cum keen η dafuk cinooci.

¹⁸ Du na woye ne mi na aañohe jiiniici na hatilin Belsebul ; nik ne a Seytaani paysukoh η haf ce dah, kon nguuriη de min na tufkoh ?

¹⁹ Nik ne mi na aañohe jiiniici hatilin Belsebul dah, moo boobiη du na namee ca aañ, ba na aañohee ca winde hatil ? Ineem wed tah bed atte'an du.

²⁰ Waaye nik ne mi na aañohe jiiniici hatilin Kooh dah, kon Nguuriη-Kooh reyid nga du.

²¹ Bo' raakid hatil, ganaayuk, niidfee kahan ce dah, raak-raakiη de hey nike η disik woorid.

²² Waaye boyi uupid de hatil raak de nga lab de dah, a hey naafee ganaay ci a oolkohe, a bay in ci a raakee jen, a paysoh ca.

²³ Bo' nu langdi na so dah, a sangid to ; te bo' nu nangdohohdi so dah, a na pasarohe.

²⁴ Jiini, na hoolaadiikiη de, a fadta bo' dah, a na kade η bi disik suyid, a waakee diski a idsidkohan. A hotdi dah, a woo η haf ce ne : “ Mi na hee dokke kahnan ngo η puloh. ”

* **11:15 11:15** *Belsebul* : wa baah η tiik cin Seytaani.

²⁵ A wiiruk d'ah, a raak kahna pad'uud, hab'duud modod.

²⁶ Jaar a kad' waaka jiini yasna-kanak ci uup de añaand ; ca kad' kahna, ca gen. N' ineem, mirndohaadiŋ boyeem wed' na uupe misik fuuf findi a kocee mand. »

²⁷ Wa Yeesu na woyee in ceem, bitiɓ ŋ dooy mboolnda woosa ŋ dafka ne : « Yaayi basil da, a bapidta da, joyid nebu. »

²⁸ Yeesu loffa de ne : « Woya kay ne, boobi na sikduke woo kiŋ Kooh, te ba pesohee wa, bed nebu. »

Findi Yunus na Suleymaan teyɗukohse

²⁹ Booba hayeeda, mboolnda baatkeeda ; Yeesu woosa ne : « Boobi woti, bed baahaadi, ba na meeksohe firnde, waaye ba edsandi ali firnde, dal wiŋ Yunus.

³⁰ Findi Yunus ŋ haf ce nikohee firnde nga bi Niniw,✧Kuɓkiŋ boyi naman nikoh firnde daa ngan boobi woti.

³¹ Buura bitɓan Saba pulohee kur usid ne a sikɗuk liiɓohaada modɗan Suleymaan. Te moona raakid' ini uup Suleymaan ŋ ndii, wed' tah mbehi Kooh na hee atte'ohe boobi, buuri bitbeem hey kurke, a teeɓ boobi woti ne ba raakdi keeh.

³² N' mbehan atteena, bi Niniw hey kurke, ba teeɓ boobi woti ne ba raakdi keeh, laam wa bi Niniw kerah woo kan Yunus, ba boysoheen pesohaad keeh-keeh✧ ; te moona ini nik ndii, wed' uup Yunus.

Laampaaniŋ faan

³³ Ali bo' na fuudeedi laampa po yut, a dembiɗa disik wiiriis, wala a kuna na kanoh ; a degana kay ŋ degohaaniŋ wa ne bo' nu aas ɗah, wa ñiindid ɗe.

³⁴ Has wed laampaaniŋ faan. Hasin ɗa wir ɗah, faaniŋ ɗa jen na nikee ŋ siñaar, waaye hasin ɗa wirdi ɗah, faaniŋ ɗa jen na nikee ŋ ñuus.

³⁵ Mbaa ndengɗuka po ñiini nik nga ɗa, nikuu ñuus.

³⁶ Nik ne faaniŋ ɗa jen ñiiniɗ, te ali bak ñuusɗi nga ɗah, wa hey nikee leer po maa wa laampa ñiiniɗ ɗa. »

Yeesu woytohid Farisen ca na jangɗohoh ca

³⁷ Wa Yeesu na woye, yaar ŋ *Farisen* ca beedukka ɗe ne a ñama ŋ kahan ce, Yeesu teyɗukka. Wa ba ñame,

³⁸ *Farisena* hotta ne Yeesu bohñukɗi findi ba na bohñukohe, a feyuusa nga.

³⁹ Hed boo Yeesu woosa ɗe ne : « Du bi *Farisen* ci, ɗu mand na boobi bohoñ finhooriŋ kaasi na booli ba faɗta ɗooyi ; ŋ ɗooy keen cin ɗu, ɗu riifid na liibohaad rok na añaand.

⁴⁰ Naandid ci ! Kooh yi habid finhoori, a yi nam habid ɗooyi haa e ?

⁴¹ Sarhohaata in ci nik ŋ ɗooyi, ɗu hool jameet.

⁴² Mas ɗu bi *Farisen* ci, ɗu bii edoh sah in ci yin yin ci ɗu na guure findi naana, pooɓar, na in ci mand ɗaa ndanɗiyaah nu nik yinoori ; waaye ɗu faɗid ini uupid etoh, wed yurah na waad Kooh

; ineem wed' d'u joyee tum, te d'u sang sagankoh ci tas. ☆

⁴³ Mas d'u bi *Farisen* ci, d'u waad' ne d'u boofan η fiki boobi ngan *sinaagog* ci te d'u kañdassee yaah kanak η disik ci na toonohse η kur.

⁴⁴ Mas d'u bi *Farisen* ci, d'u mand na ruy-ruy ci muuy, boobi inhuu dakee nga ca, wa bekee ba hoolaadi. »

⁴⁵ Wa a kerah ineem, yaar baah η jangdohoh can waasiη Musaa woosa de ne : « Jangdohohi, fu woyoh daa dah, fu na namee bas boo. »

⁴⁶ Yeesu loffa ne : « Na d'u, d'u bi jangdohoh cin waasi, η masdif d'u, laam d'u na raane boobi in bitid' te d'u waaddi ca sah laal na lecem ndukun.

⁴⁷ N masdif d'u, e d'u na tabahe ruy-ruy cin woosuud ci te a caac cin d'u ap ba.

⁴⁸ N ineem, d'u na teebohe ne d'u hunid' η in ci caac cin d'u tum. Ee di' ! Bed' ap woosuud ci, d'u tabahee ruy-ruy cin ba.

⁴⁹ Ineem wed' tah, Kooh, η modkin de liibohaad, a woosa ne : “ N hey woosohe woosuud na *Apootar* ; bum apu, binoobi tumu miskid. ”

⁵⁰ Te boobi woti bed' na hee wirndid'kasse ñif min woosuud ci aamu η ina amboh η cambohaada poyi.

⁵¹ N Abel po η Sakariya, yi ba apoh Kahan Kooh, η harmban seeykohaana na tabaha. Nam na woyee d'u wa, in ceem jen Kooh na hee ca wirnduke ngan boobi woti.

⁵² Mas d'u bi jangdohoh cin waasi, d'u ambid' caabndi joy rangis findi in cin Kooh inhohsan ;

đu ɲ haf đu, đu aasdi te đu sangohid boobi waad aas. »

⁵³ Wa Yeesu pul kahna, jangdohoh caɲ waasi na *Farisen* ca ayrukka de, ba cammba de meekis meeksoh laayid

⁵⁴ ne ba raak yambaah de.

12

Wortukaat naafeeha

¹ ɲ jamanooneem, bo' laayid coheen ne ba sikduk Yeesu ; mboolnda laayya laay po ba daktidoheeda. Yeesu kockoh ɲ taalubeeciɲ de, a woosa ba ne : « Wortukaat naafeehaakiɲ *Farisen* ci, wa mand na lawiir.

² In nu dembđu dah, wa hey teebohse te in nu demb dah, wa hey inhasse.

³ Kon in nu đu woo na wek dah, wa hey kerhasse noh cong ; te in nu đu moonddoh ɲ nof ɲ dooy tuuy dah, wa hey leehkasse ɲ dafuk tabah ci.

Kooh dong a yi nupaah

⁴ Ñam na woyee đu ne, đu bi nawleeciɲ ngo, kinaat nup bi min top dong ngaɲ ap faan.

⁵ ɲ hey đu teebe ya ba a yi đu joy nup : Nupaat Kooh yi min đu bek ɲ yongkaaha, ne đu apu po yut dah. Ee, ñam na woyee đu ne, a yi đu joy nup.

⁶ Sel yin yatuus na toonohseedi daram kanak dong e ? Moona deey, Kooh aldi yino nga ca.

⁷ Te a inhid sah findi find ciɲ haf ciɲ đu hend, mbaa kanaat neyyoh ! E đu uupid juuk sel njiriñ. »

⁸ Yeesu baatta nga ne : « Ñam na woyee dū ne, bo' nu woo η fiki boobi ne a baah nga so dāh, mi yi Kubkin boyi η hey name woo η fiki malaakaacin Kooh ne boyeem baah nga so.

⁹ Waaye bo' nu taasuk ko η fiki boobi dāh, a hey name taasku η fiki malaakaacin Kooh.

¹⁰ Bo' nu woo in modāadi η Kubkin boyi dāh, a dāasnuk dāh, a hey dāasse ; waaye bo' nu woo in modāadi η Fuudsi Hoolohngaani dāh, a dāassandi.

¹¹ Ba bay dū η *sinaagog* ca, wala η fiki kilifaaca ne ba attee dū dāh, kinaat feyu η findi dū joy ngeloh,

¹² laam Fuudsi Hoolohngaani, hey dū teebe ndeem ini dū joy woo. »

Hed' raak-raaki

¹³ N dōoy mboolnda raakka yaara woo Yeesu nga ne : « Jangdohohi, woya taambdoh ho, boo paysoh lamaahi baab boo fadīd boo. »

¹⁴ Yeesu loffa dē ne : « Yaarin ngo, ya ba tum mbo atte'ohin dū, po η joyya dū paysoh raak-raak kin dū ? »

¹⁵ A woosa booba jen ne : « Wortukaat, kinaat waad raak kopor in hend na cakna mbof, laam kipes bo' nikdi η ini a raak, ali a raakoh na ! »

¹⁶ Wedi Yeesu naandsukoh ba andiinii : « A nikee hed' raak-raak, yohon cin dē laabpa keeh-keeh.

¹⁷ A woosa η haf ce ne : “ N joy ye habid ? N raakdi diki η min dāak laabdin ngo jen. ”

¹⁸ A woyissa ne : “ Seka, inii wed' mi na hee tume : Mi na hee nihse ndap cin ngo cii, η habid

ci uup ca yak, η bek laabɗin ngo nga, na in cin ngo cinooci.

¹⁹ Yut ɗah, η woo η haf fo ne : ‘Yaari, fu ɗaakkid laayid, pesoha bi kiisi kiis. Diski wa nik, idsidka, fu ñame, fu ane, fu nebsidke.’ ”

²⁰ Waaye Kooh woosa ɗe ne : “ Naandɗi ! N weki woti, η hey ɓaye kiñin kin ɗa. Moo, ya ɓa raakan ɗaakkin ɗa kotii ? ” »

²¹ Yeesu baatta nga ne : « Boyi na waake raak-raak a nangɗohe, te a raakɗi ali in η Kooh, a in mand ɗaa rahsan ɗe. »

Oolkoh Kooh

²² Yutta, Yeesu woosa taalubeecin ɗe ne : « Wed tah mi na woyee ɗu ne, kinaat jaahid η kipes ki, η ini ɗu ñaman. Kinaat jaahid η faan cin ɗu, η ini ɗu bekkan.

²³ Laam kipes wed uup kañam, te faan wed nam uupid bekkaah njiriñ.

²⁴ Markaat ngaak-suur ci, ca na sokeedi, ca na ngudeedi, ca raakɗi ɗaakkoha, ca raakɗi ndap ; waaye Kooh yii ñamid ca, te a ɗu uupid sel ci njiriñ.

²⁵ Ya ɓa min jaahid nga ɗu, po a ɓaat wahtu η kipes kin ɗe ?

²⁶ Nik ne ini yissuuteem, ɗu mindaa ɗah, wa ye tah ɗu feyse η in ci cinooci ?

²⁷ Markaat pos cin paangiici findi ca na mande : Ca na pangkeedi, ca na tedeedi ; ñam na woyee ɗu ne Suleymaan sah, na ina a raakee jen, a moosɗi raakoh kulɓa mand na yino nga ca mod.

²⁸ Kosi ɗu kos yissuutid ! A Kooh na bekɗe paangfi bekɗi moddeem woti, ali nik ne kim sah,

wa minid dohu. Kooh tumid paangfi ineem dah, η woyisdi du, du bi uupida njiriñ.

²⁹ Kinaat feyu η ini du ñaman, wala ini du na hee ane.

³⁰ E boofi inahdi Kooh na gene waak in ceem, waaye Baabin du inhid ne du etohid ca.

³¹ Mbaa dah, waakaat ini na kadde Nguurin de fiki, a hey du wa one, a baatid du cinooi nga. »

³² Yeesu baatissa nga ne : « Du bi gatin ngo, du laaydi, waaye kinaat neyyoh, wa nebid Kooh ne a baahndoh du η Nguurin de.

³³ Toonaat ini du raak, du eda ñakid ci, wed ne du waak daakkoha minaadi yahuk, du nangdoh raak-raak η Eel ci ; wa heydi reehe, wa roksandi, te wa ñuhkandi.

³⁴ Laam dīski raak-raakin du nik, keeñ cin du na name nik nga. »

Dokkin Hed du raakaat du yutid

³⁵ Yeesu woyissa taalubeecin de ne : « Tokdukaat, te laampaacin du kanaat yim.

³⁶ Mandaat na ñaam ci na seke hed ba yi joy wiirkoh η kilook, ne a labdee rek dah, ba rangsid de buntaani.

³⁷ Wa hey nebe η ñaam ceem, ne hed ba hay, raak ba sekee de dah. Ñam na woyee du wa te wa keeh, a hey bekke kulba pangkoha, a boofid ñaam cin de, a noddee ba, ba ñame.

³⁸ Ali a hay η ndengelnde wek wala η wiisaadi, a raak ba sekee de dah, wa hey nebe nga ba.

³⁹ Inhaat ne, hed kahni inheen wahtuuni roki na hee aasohe kahan ce dah, a heedī de fade a aas.

⁴⁰ Du, namaat kooduk, laam Kufkin boyi hayan η jamanooni du liibdi. »

⁴¹ Wedi Piyeer woyoh de ne : « Kilifaani, fu na woye na boo η andiinii, wala na mboolndi jen ? »

⁴² Yeesu Heddi woosa de ne : « Ya ba a yi ñaami woor, te a ñaannja po, hed ce hee baabe dah, a nak de niiddu kahan ce ne a edee pangkoh cin de binoobi kañam η jamanoonin wa ? »

⁴³ Ñaameem hey neɓde ne hed ce hay, raak de tumee ineem findi a nakohee de wa dah.

⁴⁴ Ñam na woyee du wa te wa keeh, hed ce hey de tufkide, a adgoη in cin de jen.

⁴⁵ Waaye ñaameem woo η dooy ce ne hed ce haydi paad, a nik nga a labee ñaam ci binoobi, yaar na bitiɓ, a ñame, a ane, a laaree dah,

⁴⁶ hed ce hey haye η mbehi a foogdi, η wahtuuni a inahdi, a hey de mbugale, a tum de findi boobi kerhaadi-woo ci na tumse.

⁴⁷ Ñaami inah ini hed ce waad, a sannga wa tum, te a koodkiddi hayin hed ce, a hey labse ndood laayid.

⁴⁸ Waaye ñaami inahdi ini hed ce waad, te a tum ini a joy labohu dah, a hey labse yissuut. 'Bo' nu edu in laayid dah, a hey meeksasse in laayid ; boyi uup dengkohu, a yi uupan meeksu. »

Yeesu bekoh sabsukoh

⁴⁹ Yeesu woosa ne « N hayid Adina ne η tum yongkaah nga, te η waadeen lool ne wa nik fuuduud po yutid.

⁵⁰ Diski wa nik ndii, η joyid' hooyu η miskid' keeh-keeh, te η raakandi jam po mbadna wa nikan.

⁵¹ Du liifid' ne η hay ne η bay jam η Adina e ? Muk ! N bay sabsukoh.

⁵² Ini camboh woti, bo' yatuus nik η fah dah, ba hey sabsukohe ; kaahay ci sang kanak ci, kanak ci sang kaahay ci.

⁵³ Baab sang kubu yaar, kubu yaar sang baab ; yaay sang kubu bitib, kubu bitib sang yaay ; payum bitib sang kilook, kilook sang payum bitib. »

⁵⁴ Yeesu woyissa mboolnda ne : « Du hotta ngaaβ dah, du na jaare woo ne : “ Wa hey tobe ” te wed na raake.

⁵⁵ Sarngi lab dah, du woo ne : “ Wa hey dohe ” te wed na raake.

⁵⁶ Naafeehaaci ! Du marak eel ci na kehyi dah, du inah ini na hee raake ; kon du min na inhaadi'oh findi Koooh na pangkohe woti-woti ?

⁵⁷ Wa ye tah po du duunnga ini yurhidi joy habdu ?

⁵⁸ Bo' bayee da waas dah, jeema kerhidoh na de. Fu tumdaa η waasi po du ree ngelohaana dah, a hey da fase po η atte'ohi, yeem ed da alkaateeni, yeem rang da η kasoona.

⁵⁹ Nam na woyee da ne, fu pulohandi ndaam feeh fu wirinddi po η darmi uup yissuut dah. »

13

¹ N jamanooneem, bi bo' naandsukka Yeesu findi Pilaat apoh bi bo' gen Galile wa ba seeykee wuu Kooh.

² Yeesu loffa ba ne : « Du liib ne boobeem bed uupid bakaad η Galile sagu miskidi ba raak weem e ?

³ Muk ! Waaye ñam na woyee du ne, du boysohdi kipes dah, du hey name boomu jen findiiba.

⁴ Te booba ndan̄kiyaah na yasna-kaahay (18) ca, tabaha yakka η Silowe keenee nga ba, ba kaannda, du liib ne bed uupee nik bakaadoh η Yerusalem jen e ?

⁵ Muk ! Waaye ñam na woyee du ne, du boysohdi kipes dah, du hey name boomu jen findiiba. »

Kidgi na rimeedi

⁶ Yeesu naandsukka ba andiinii : « Yaar raakeen ndun η yohon ce. Wa a kada beena, a raakdi ali rim nga.

⁷ A woosa yaara na pangkidee de η yohna ne : “ Kiis kaahay ceddi, η hayya beene η ndunii dah, η raakuu rim nga. Yobaa ! Wa joydi naaf diskii η barang barang. ”

⁸ Yaara loffa de ne : “ Kilifaani, fad̄aa kiis kii ; η hey bongde tasiη wa, η tuma kotar.

⁹ Minid̄ nik ne wa hey rime ; wa rimdi dah, fu yob̄duka. ” »

Yeesu wirdi bitib njuuyid η mbehi na idsid̄kohse

¹⁰ Wa nikee η mbehi na idsid̄kohse, Yeesu jangdoheeda η sinaagoga.

¹¹ Bitib nikeen nga, a njuuyee njuuy, a mi-needi jadtuk delem, a jiini ambee de. A tumid na kosaay keem kiis ndan'kiyaah na kiis yasna-kaahay (18).

¹² Wa Yeesu hot de, a beedukka de, a woosa de ne : « Boyi, fu sabsohuud na kosaay kin da. »

¹³ A degga de yaah cin de, η diska diska boya jadtukka, a yakdeeda Kooh.

¹⁴ Waaye yaara adgohee *sinaagoga* ayrukka η ini Yeesu wirid bitba η mbehi na idsidkohse, a woosa mboolnda ne : « Neeh yasna-yino ced na pangkohse.☆ Hayaat nga ca du payuk, waaye η mbehi na idsidkohse haa. »

¹⁵ Hed booo Yeesu loffa de ne : « Naafeehaaci ! η mbehi na idsidkohse ya ba na tokseedi inoh fin de wala mbaamin de η diska a toku ne a kad de anda ? »

¹⁶ η hot bitbii baah η bi rimkoh η Ibrahiima, te Seytaani jatngid de kiis ndan'kiyaah na kiis yasna-kaahay (18) ; wa ye joy tah po a toksas-sandi η mbehi na idsidkohse ? »

¹⁷ Woo kin Yeesu weem tahha po bi sang de ñaarra, waaye mboolnda nebuusa η in ca feyohid ca baahid ca a tumee jen.

Tisohin mutardaani na lawiiri

¹⁸ Yeesu woyissa ne : « Hayaat η teef du Nguurin-Kooh findi wa mand na ini η mina mandidkoh.

¹⁹ Wa mand na inii : A nikee bo', a bayya kubu mutarda, a sokkaa η yohon ce, wa paarra, wa nikka kidig po sel ci taarra η naak cin wa. »

☆ 13:14 13:14 Pula 20:9-10; Rohyidi 5:13-14

²⁰ Yeesu woyissa ne : « N min mandtidohis Nguuriŋ-Kooh na ye ?

²¹ Wa mand na findi bitiɓ na ɓayohee lawiir a siiba na kanoh mun kaahay ; yut ɗah, ini siibuudi jen guuf. »

Yahndeeri bengidi

²² Kaɗaŋ Yeesu Yerusalem, a taambee ŋ kur ci yakak ci na ci yin ci, a jangɗoheeda.

²³ Raakka yaara meekis ɗe ne : « Kilifaani, ɓoobi na hee mucɗasse, ɓa hey laaye e ? » Yeesu loffa ɓa ne :

²⁴ « Ndengɗukaat ɗu aasoh yahndeeri bengidi, laam ñam na woyee ɗu ne, ɓi ɓo' laayid' hey jeeme aas, waaye ɓa heyɗaa mine.

²⁵ Te jamanooni hed' kahni na hee kurkohe ne a rang buntaani, ɗu ɓi wa raakan ŋ hara, ɗu hey nike nga, ɗu labɗee buntaani, ɗu woyee ne : “ Hedi, rangsida ɓoo ! ” A hey ɗu lofe ne : “ N inahdi ɗiski ɗu kurkoh. ”

²⁶ N ineem ɗu hey woye ne : “ Moo ɓoo ñamid na ɗa, ɓoo anid' na ɗa te fu jangɗohid' ŋ mbeeddaaciŋ ɓoo ! ”

²⁷ A hey ɗu lofisse ne : “ N inahdi ɗiski ɗu kurkoh, usaat to, ɗu ɓi tumoh bakaad' ci jen. ”

²⁸ Teemb ndeem, ɗu hey hote Ibrahiima, na Isaahha, na Yanhooba na woosuud ci jen ŋ ɗooy Nguuriŋ-Kooh, ɗu mbetu ŋ hara, ɗiska fud' na ɗoɗɗoh sis raak.

²⁹ ɓoobi hey pulohe ŋ ɓak ci jen, ɓa ɓoof ŋ Nguuriŋ-Kooh ne ɓa ñam kañam ka yakka.

³⁰ Raakid' ɓoobi mirndoh woti, ɓed' na hee adge ; te raakid' ɓi adug woti, ɓed' na hee mirndohe. »

Yeesu na Yerusalem

³¹ Teemb ndeem, bi bo' baah *Farisen* ca hayya η Yeesu, ba woosa de ne : « Kurka ndii fu coot laam Herod na waadfee da ap. »

³² Yeesu loffa ba ne : « Kadaat du woya baakobeem ne, mi yii sabsoh boobi na jiiniici te mi yii wirid kosaayid ci woti na kim, faaha kim η hey diindohe ini η hay ne η habida.

³³ N joyid taalndid waasin η go woti na kim na faaha kim, woosuud apohsuu η diski nikdi Yerusalem.

³⁴ Cey Yerusalem, fu yi na ape woosuud ci, fu tapee boobi fu na woosohse atoh po ba kaan, waas hend na wed η waad nangdoh kubuucin da findi pambi na nangdoh yiil cin de η oob ce, waaye du moosdi waadoh !

³⁵ Wed tah du hey fadse na kahan du, te ñam na woyee du wa, du hotissandi so po mbadna du na hee woye ne : “ A barke'id, yi na haye η tiikin Hed boo ! ” »

14

Yeesu wirdid jaar na faan riifid

¹ Wa nikee η mbehi na idsidkohse, Yeesu beedkuusa kañam η kahan kilifa *Farisen*. Wa a ree, booba η diska feerkeeda de baahid.

² Yaar na faan riifid nikka η fikiice.

³ Yeesu meekissa *Farisen* ca na jangdohoh can waasin Musaa ne : « Andi waasi teydohid ne bo' wirid kosaayid η mbehi na idsidkohse wala ? »

⁴ Waaye ali bo' lofdi de ; a bayya kosaayda, a wiridta de, a woosa de ne a kadaat.

⁵ Yutta, Yeesu woosa ba ne : « E ya ba nga du, a yi kubkin de wala inoh fin de keenan n naac n mbehi na idsidkohse, a jaaruu de pulid ? »

⁶ Ali bo' mindi de lof n woo keem.

Findi boyi beedku kañam joy mand

⁷ N ineem, Yeesu hotta findi booba beedku kañam tansukohee disik ci uup baah ne ba boof nga, a jangidta ba inii :

⁸ « Bo' beeduk da kañam kilook dah, kina kad fu boof n diski uup baah ; minid nik ne boyi uup da edu cir namid beedku nga.

⁹ Yaari beeduk du, a hay dah, a hey da woye ne : “ Ona yaarii, a boof. ” Teemb ndeem fu hey kee boofa n finhoora finhoora, n ineem fu hey njoofe.

¹⁰ Waaye fu beedku kañam n kilook dah, kada fu boofa n finhoora. Yaari beeduk da hay dah, a hey da woye ne : “ Yaarin ngo haya, fu boof n fikiiri. ” Teemb ndeem, a hey da yakde n fiki boofi fu boof na ba jen.

¹¹ Laam bo' nu meeb haf ce dah, a hey ruhsidasse, te bo' nu ruhsid haf ce dah, a hey meebse. »

E ñakid ci beedkaah kañam

¹² Yutta, Yeesu woosa yaara beedkee de kañam ne : « Fu edohee ñakit wala ñamsuk* dah, kana beeduk nawleecin da, taambdoh cin da, baah cin da wala raakid ci fu gen na ba ; ba minid da nam beeduk ne ba wirind da ineem.

¹³ Waaye fu edohee kañam dah, beedka ñakid ci, na beendkid ci na lañid ci na fuulid ci.

* **14:12 14:12** ñamsuk : weɗ kañam ki na niin.

14 Ba minandî dâ wa wirind, a Kooh na hee dâ wa wirnde ñ mbeha aa hee hultidohe yurhid ci, tahha po fu hey sume. »

Beedkohin kañam ki

15 Yaar ngan ña ñamee na Yeesu kerahha ineem, a woosa dë ne : « Boyi na hee ñame ñ kañam kin Nguurin-Kooh, a hey sume. »

16 Yeesu loffa dë ne : « Yaar gapeen bo' laayid kañam keeh-keeh.

17 Wi kañam ki yut, a woosa ñaamin dë ne a kadaat beedka yaaba.

18 Yaa nu nga dah, waakka naafkoha ; ya koc woosa ne : “ Woya kilifaanin dâ ne, ñ han rom yohon te ñ joyidâ kad marka, a daasaat to. ”

19 Yaar wiiriis woosa dë ne : “ Ñ rom inoh ndanjiyaah, ced ñ waad kad marka andi ca hey mine guur, a daasaat to. ”

20 Raakka ya woo dë ne : “ Ñ han kilook bitib, wedi tah po ñ minandî hay. ”

21 Ñaama wiirukka ñ kilifaanin dë, hed kahni, a woosa dë in ceem jen ; yeem ayrukka, a woosa ñaami ne : “ Ara kad ñ cohohaaci na mbeeddaaci, fu haytoh ñakid ci, na beendkid ci na fuulid ci na yiiboh ci. ”

22 Wi a kad po a hayya, a woosa kilifaani ne : “ Ini fu nakohee habduud, waaye kahni ris riifdi. ”

23 Hed kahni woosa dë ne : “ Kadâ ñ waas ca na yohon ca, bo' nu fu hot dah, tuma po a hay, ne kahni riif.

24 Nam na woyee dâ wa, ali bo' yoohandî ñ kañam ki ngan booba ñ koc beeduk ! ” »

Ya ba min nik taalubeenin Yeesu

²⁵ Yeesu koodissa waasin de, mboolo laayid hunnda na de, a yurhidkohha na ba, a woosa ba ne :

²⁶ « Bo' nu waad hay nga so dah, a joyid to waad waadi uup wi a waad baab ba na yaay ba, bitiice, kufuucin de, taambdoh cin de, po haf ce sah, wala a minandi nik taalubeenin ngo.

²⁷ Bo' nu degukdi kurwaani a joy daayohu, a ñaakee nga so dah, a mindi nik taalubeenin ngo.

²⁸ Bo' nga du waad tufkid tabah jimimim dah, a boofandi, a marak, a kind ini a raak, andi wa heya mine reehid e ?

²⁹ A tumdi ineem, a yipa po yut, a minuu wa kurkid dah, boofi na hee wa hote hey de yene ;

³⁰ ba woyee ne : “ Yaari cambid tabahi waaye a mindaa reehid ! ”

³¹ A yinde buur na hee raake hiñohoh junni-ndanikiyaah (10.000) a kee aasa η hiñoh na buur morom ce ya raak hiñohoh junni-ndanikiyaah-kanak (20.000) te a boofuu a marak andi bin de hey mine ban buura na hee de keene ?

³² A hot ne a mindaa dah, a hey woosohe η buura yinoora η diska a nik, a meekis de ini a waad ne jam raak. »

³³ Yeesu degga nga ne : « Wa mand daa, ali bo' mindi nik taalubeenin ngo nga du, ne a faddi in ci a raak jen dah.

³⁴ Ee, meda, wa in baahid, waaye meda kad po wa jemisdi dah, wa min jemdohissu na ye ?

³⁵ Wa raakiddi kehyi njiriñ te wa minandi kotar, wa hee hey mbetse. Bo' nu raak nof kerhoha dah, a kerhaat. »

15

Mbaala muuye

¹ Juuti'oh ca jen na bakaadoh ca binooba rebeeda η Yeesu ne ba sikduk de.

² Waaye *Farisen* ca na jangdohoh can waasiη Musaa ñukumsukeeda η harmban ba, ba woyeeda ne : « Yaarii deey, a teydukid bakaadoh ci, a na ñame ñam na ba. »

³ Wedi Yeesu woyoh ba andiinii :

⁴ « Bo' nga du, raak mbaal teemet (100), yino muuy nga dah, andi a fadandi ca tas jen η bilaf fa, a kad de waaka po a hot de ?

⁵ A hot de dah, a hey sume, a deg de η yuug cin de,

⁶ a haad. A ree kahna dah, a beeduk nawleecin de na gentoh cin de, a woo ba ne : “ Baahaat nebdii na so, η hotid mbaalin ngo muuye. ”

⁷ Ñam na woyee du ne wa nam mand daa ngan bi nik η Eel ci ; bakaadoh yino boysoh pesohaad dah, ba hey sume nga sumi uup wi ba suman η bo' ndanjiyaah-yasna-nikiis na yasna-nikiis (99) bi yurah te ba etohdi boysoh pesohaad.

Hanjara muuye

⁸ Wala bitiɓ raak hanjar "*darakma**" ndanjiyaah, yino muuy nga dah, andi a fuudandi laampa, a padee, a waakee bak nu bak η kahni po a hota ?

* **15:8 15:8** *darakma*: hanjar η Gerek ci, wa hendeen na ini boyi na pangke bumit wirndassee η noh yino. Wa meedeen tumu findi libidoor.

⁹ A hota dāh, a beeduk nawleecin de na gentoh cin de, a woo ba ne : “ Baahaat nebdii na so, η hotid *darakmaanin* ngo muuye. ”

¹⁰ Ñam na woyee dū ne wa nam mand dāa ngan malaakaacin KooH ; bakaadoh yino boysoh kipes dāh, ba sum nga. »

Kubka yaara muuye

¹¹ Yeesu degga nga ne : « Yaar raakeen kubu yaar kanak.

¹² Mbeh, yi uup yin nga woosa de ne : “ Baab, ed to bakin ngo η ini boo joy lam. ” Baab ba paysohha ba raak-raak kin de.

¹³ Wa degga bi neeh, a yi yini, a boyissa ina a raakee jen kopor, a kadta naa η kur usid, a yahrohhaa ndaam η nikohaad sepyid.

¹⁴ Wa a yahroha po wa reehha, ad miskid raakka η kur kaam, a cammba ñak.

¹⁵ A kadta η yaar gen kur ka, yeem ammba de surga, a niideeda mbaam-huk can de η yohon ca.

¹⁶ A nikka nga, a adukka po a waadta ñam η rim can kidig ca nikee kañam can mbaam-huk ca, waaye a onseedi nga ca.

¹⁷ A booffa po a markissa haf ce, a woosa ne : “ Pangkoh can kahan baab boo jen sah, na ñamee ñam po ba kap te ndii, mi heeda kaane na ad.

¹⁸ Mi na hee dokke dikan baab boo, η ree dāh, η woo de ne : ‘Baab, η dālid KooH, η dālla dā,

¹⁹ η carisdī η markohse findi kubkin dā, amb mbo findi pangkoh cin dā.’ ”

²⁰ A kadta kahan baab ba.

Wa baab ba yok de usid, a misikka de lool ; a nuppa η kubkin de, a morgidukka de.

²¹ Kubka woosa baab ba ne : “ Baab, η dalid Kooh, η d'alla da, η carisdī η markohse findi kubkin da. ”

²² Waaye baab ba woosa ñaam can de ne : “ Araat bay kulbaaki uup mod, du bekid de wa, bekdaat de jaaru na ñafad,

²³ te du ap dooni yafalse, boo mbuumbaay.

²⁴ Laam kubkin ngo yii, a kaanee kaan, a hultid ; a muuyee muuy, a hotkid ! ” Ba mbuumbaayeeda.

²⁵ Wa raak kubki yakki η yohon ca ; wi a hay po a heeda ree kahni, a kerahha tip ci na mbec ci.

²⁶ A beedukka ñaam yino η ñaam ci, a meekissa de ini raak.

²⁷ Ñaami woosa de ne : “ Taambdoh fu a yi hay, baab du sah apid dooni yafalse sagu hoti a hotis kubkin de η jam. ”

²⁸ Teemb ndeem saawi ayrukka, a sannga ne a heydi aase kahni. Wedi baab ba hayoh nga de, a kiimmba de ne a aasaat.

²⁹ Waaye a loffa de ne : “ Sikduk ko, kiis laayid ceddi mi yii ñaamkid da, η moosdi da nik kerhidaadi η in ci fu na nakohe, te koteng sah fu moosdi so de onoh ne η mbuumbaay na nawleecin ngo.

³⁰ Waaye kubkin da yi yahroh koporin da η toonkoh ca hayid, fu apdiid de dooni yafalse. ”

³¹ Baab ba loffa de ne : “ Kubu, fu moos nik na so, ini η raak jen wa wuu fu.

³² Waaye boo joyid sum te boo mbuumbaay, laam taambdoh fu kaanee kaan, a hultid ; a muuyee muuy, a hotkid ! ” »

16

Ñaama ñaañda

¹ Yeesu naandsukeen taalubeecin de andiinii : « A nikee jaar hed raak-raak, a raakka ñaama meed de taambkohid raak-raakan de. A woyuusa ne ñaaman de na yahrohee wa yahroh.

² Yaara beedukka ñaama, a woosa de ne : “ N kerhid ini fu na tume ! Teeb po findi fu na taambkohohe raak-raakin ngo. Fu pangkidfissandi so. ”

³ Ñaama woosa η dooy ce ne : “ Kilifaanin ngo hey yo aañe, moo η tuman na ? N hot ne η raakdi hatil guuroha te η supkid kiim.

⁴ Ee, waaye η inhid ini mi na hee habde po kilifaanin ngo aañ njo dah, η raak boobi na hee so baye η kahan cin ba. ”

⁵ A beedukka booba joy wirind kilifaanin de kombot jen, yino yino. A woo yi koc ne : “ Fu joy ye wirind kilifaanin ngo ? ”

⁶ Yeem loffa de ne : “ Diwliin. Ngaal yakak* teemet (100). ” A woosa de ne : “ Kaytin da weddi, boofa, fu ar fiis ngaal yakak ndanjiyaah-yatuus (50). ”

⁷ Yutta, a beedukka jaar wiiriis, a woosa de ne : “ Fu nak, fu joy ye wirind kilifaanin ngo ? ” Yaari loffa ne : “ Bele. Saaku teemet (100). ” A

* **16:6 16:6** *Ngaal yakak* : wa reyeen *liitar* ndanjiyaah-kanak na *liitar* kanak (22).

woosa de ne : “ Kaytiŋ dā weddī, boofa, fu fiis ndanŋiyaah-yasna-kaahay (80). ”

⁸ Kilifaani hotta ini ñaami yurhaadīini habid, a woosa ne : “ Yaari ñaañid kat ! ” »

Yeesu degga nga ne : « Boobi na taambde jamanooni, ŋ findi ba na tiinddohe ŋ harmban ba, bed uup yunuk boobi nik ŋ ñiiniŋ Kooh.

⁹ Ñam na woyee dū ne, raak-raakiŋ Adina yurahdi, waaye waakaat nawle naa, kad po wa raakisdi dah, ba min dū taambuk ŋ diip ca na hee nikee po faw.

¹⁰ Boyi min oolku ŋ in yissuut, a minid oolku ŋ in yakak te boyi nik yurhaadi ŋ in yissuut, a heydi name nik yurhid ŋ in yakak.

¹¹ Kon, nik ne dū mindi oolku ŋ findi dū na ambohe raak-raakiŋ Adina dah, ya ba na hee dū dengkohe raak-raak ci kiyooh ci ?

¹² Nik ne dū mindi oolku ŋ findi dū na ambohe ini dū raakdi dah, andi dū hey edse ini dū raakoot ?

¹³ Ali ñaam mindi raak hed kanak, mbaa a hey waade yino, a sang yi tas ; wala a ŋod ŋ yii, a heef yi tas. Kon dū mindi ñaamuk Kooh, dū ñaamkee raak-raak. »

¹⁴ *Farisen* ca nikee bo' waadid kopor lool, tahha po, wa ba kerah woo ceem jen, ba njembteeda de.

¹⁵ Yeesu woosa ba ne : « Du na yurah yurahduke ŋ has ciŋ boobi, waaye Kooh inhid ini nik ŋ dooy keeñ ciŋ dū. Laam in ci boobi na yakde, ca in sepyid ngan Kooh.

¹⁶ WaasiŋMusaa na woo ciŋ woosuud ci nikee nga po wi Yahya Boktohi hay. Ini amboh

ndeem, Yegdohin Muci, win η Nguurin-Kooh wii yegdohu, te bo' nu nga dah yii ndengduk na hatil ne a aas nga.

¹⁷ Waaye eel ci na kehyi kuruk nga, wed' uup yooḅ fiisi uup yissuut nihsuk η waasin Musaa.

¹⁸ Yaar nu sabsukoh na bitiice, a tokis bitiḅ wiiriis dah, a njaaloo njaaloo. Te yaar nu tok bitiḅ sabsukohid' na yaar ce dah, a njaaloo njaaloo. »

Hed' raak-raaka na Lasaar

¹⁹ Yeesu naandsukissa taalubeecin' de ne : « A nikee hed' raak-raak, a meed' bekuk kulba jakid' ca uupee raak candoom ; a peseeda pes nebid', Kooh-nu-wiis a meedta mbuumbaay.

²⁰ Raakeen ñakid' η serooce, na woyse Lasaar. Lasaar yeem faanin' de riifeen na puus, a meed' fadu faankid' η nguḅu kahan yaara.

²¹ A meedeen aduk po a waad' ñam η ñamohiican' hed' raak-raaka, ca na keene. Te buu ci sah meed' meed' hay, ca deewee puus cin' de.

²² Wi yaari ñakdi kaan, malaakaaci bayya de η sero Ibrahiima. Hed' raak-raaka nammba kaan, a acuusa.

²³ Waaye η disk'a a nik η Jaanim, a miskidta lool. A marakka usid', a hotta Lasaar η sero Ibrahiima.

²⁴ A yi hed' raak-raaka, a woosa η dafka ne : “ Baab Ibrahiima, η miskaat da, fu woos Lasaar, a bek nduknin' de η masuḅ, a iiri'did' to pedmin' ngo ne sifadki haawsuk, η raakid' miskid' lool η yongkaahii. ”

²⁵ Waaye Ibrahiima loffa de ne : “ Kuḅu, naandsuka ne fu rahsid' neḅdan' da wa fu na

pese te Lasaar nikka η miskid. Diski wa nik ndii, keeñiη de soosduud, a fu nik ngaη miskid kotii.

²⁶ Baat nga, nung angid noodid wedi η harm-ban boo na du ; tahha po, ali bo' waad puloh ndii, a kad nga du, wa minkandi te bo' mindi puloh ngaη diskid fu nik ndeem, a hay ndii. "

²⁷ Hed raak-raaka woosa ne : " Kon, mi yii kiim da baab Ibrahiima, woosa Lasaar η kahan baab boo.

²⁸ η raakid taambdoh yatuus nga, a woo na ba, ba hayuu η diskid miskidii. "

²⁹ Ibrahiima loffa de ne : " Taambdoh cin da, ba daa na woo cin Musaa na cin woosuud ci, ba sikdukaat ca. "

³⁰ Hed raak-raaka woosa de ne : " Baab Ibrahiima, ineem doyd, waaye bo' hulit η kaanid ci, a kad nga ba dah, ba hey boysohe pesohaad. "

³¹ Waaye Ibrahiima woosa de ne : " Ba sikdukdi Musaa na woosuud ci dah, ali bo' hulit η kakaan ka, tahandi ba boysoh kipes.☆ " »

17

Daasoh na kos na ini ñaam joy habid

¹ Yeesu woosa taalubeecin de ne : « In ci na hee kome bo' bakaad ñakandi, waaye mas boyi na hee ca beke.

² Boyeem tokseen atoh bitid η mbooh, a njafu η cookma dah wed ngisoh nga de, a bakaaddukoh yino η boobi yin cii.

³ Mbaa markaati in ci du na habde.

Morom fu bakaad nga da dah, woytohaa de, inwaaso amb de nga dah, daasaa de.

⁴ Ali a dal da waas yasna-kanak η mbehi yinoori, te waa nu nga da a daasnuk da dah, daasaa de. »

⁵ Apootar ci woosa de ne : « Kilifaani, baatda boo kosi boo kos. »

⁶ Hed boo Yeesu woosa ba ne : « Ali du raak kos hend na kubu mutarda yissuut, du woo kidgii ne : “ Dofka, fu kad yipa niir cin da η cookma ” dah, wa hey du kerhide.

⁷ Bo' nga du raak ñaam, yeem guurdee da wala a niiddee da, a puloh yohon ca dah, fu heydi de jaare woo ne : “ Haya fu ñam. ”

⁸ Waaye fu na hee de woye ne : “ Tikid to, fu bekuk kulba wiiriis, ne fu deyid to. N ñam, η an po η yut dah, fu han ñam, fu an. ”

⁹ Tum ini fu nak de, wa tahandi po fu corkid ñamin da.

¹⁰ Wa mand daa nga du, du habid ini du naku po yut dah, woyaat ne : “ Boo ñaam dong, boo habid ini boo joy habid. ” »

Yeesu wirtid yaaba faan caη ba obsuke

¹¹ Yeesu nilee η waas Yerusalem, a taambeeda η harmban Samari na Galile,

¹² a aaseeda η kur, wed jaar ndanjiyaah hayoh cohe na de, ba raakee kosaay ki na obse faan ; ba tufukka disik usid,

¹³ ba woosa η dafka ne : « Yeesu Kilifaani, boo miskaat da ☆! »

¹⁴ A hotta ba, a woosa ba ne : « Kadaat, du teebe haf du seeykidoh ca. » Ba kaadeeda, ba wirra.

¹⁵ Yino nga ba, wa a hot ne a wirid, a guridda η Yeesu, a yakdeeda Kooh η dafka.

¹⁶ A yekka η kot cin Yeesu po pukiη de reesa kehyi, a corkidta de. Yaareem baahee nga bi Samari.

¹⁷ Wa Yeesu hot de, a woosa ne : « Ba ndanjiyaah bed wirdu haa e ? Moo ba nde yasna-nikiis ca tas ?

¹⁸ A yinoori dong hay ne a yakid Kooh, te a Yawuut haa sah ! »

¹⁹ A woosa yaara ne : « Kurka, fu minid coot, yaari ; kosi fu kos wirdid da. »

Nguuriη-Kooh

²⁰ Wa raakka mbeh, *Farisen* ca meekissa Yeesu ne : « Nguuriη-Kooh na hee haye kidfa ? » A woosa ba ne : « Nguuriη-Kooh hayee dah, wa nikandi ini bo' min hot,

²¹ te bo' woyandi ne : “ Wa dīi η ndii ! ” wala “ Wa daa η nden ! ” Laam Nguuriη-Kooh wa dīi η ndii na du. »

²² Yutta, a woosa taalubeeciη de ne : « Jamano hey haye, du hey waade hot Kubkiη boyi, ali nik ne wa nikan mbeh yino dong, waaye du minandi wa.

²³ Te ba hey du woye ne : “ A yii η ndii ! ” wala “ A yaa η nden ! ” Kanaat kad nga, kanaat ba ñaakid.

²⁴ Findi meleñ na pulohe, wa ñiinid bak po bak, Kubkiη boyi na hee mande daa η mbehin de,

²⁵ waaye bala ineem, a joyid raak miskid laayid te boobiη jamanooni woti-woti sang de.

26 Bala Kuḅkinj boyi hayissan ḁah, wa mandan findi wa mandee η jamanoonanj Noohin.

27 Booba nikee ñameeda, aneeda, ba kilo-okeeda, ba kilookseeda po mbeha Noohin aasoh η gaala, masuḅ laayid riiffa kehyi, wa ḁummba ba jen.

28 Na findi jamanoonanj Loot, booba nikee ñameeda, ba aneeda, ba romeeda, ba tooneeda, ba guureeda, ba tabaheeda

29 po mbeha Loot pul Sodom, yongkaah na *suufar* toḅuusa η ḁafuk ba, wa ḁummba ba jen.

30 Mbehi Kuḅkinj boyi na hee hotkohe, wa mandan ḁaa.

31 Mbeheem, boyi wa na hee raake η ḁafuk teeraasinj ḁe, a ruhsee ḁah, a kinaat aas ne a ḁay in cinj ḁe nik η ḁooyi. Te boyi wa naman raak η yohon ca, a kinaat gurid ;

32 naandsukaat ina rahsee ḁiti Loot.*

33 Bo' nu waad mucid kiñin kinj ḁe ḁah, a heya ñake, te bo' nu teyḁuk ñak kiñin kinj ḁe ḁah, a hey rise naa.

34 Ñam na woyee ḁu wa, η wekeem bo' kanak hey baahe fiyaang, yinni ḁayu, yi tas faḁu.

35 Bitiḅ kanak hey nike ba oḁe, yinni ḁayu, yi tas faḁu. » [

36]*

37 Wa Yeesu yut η woo kanj ḁe, taalubeecinj ḁe meekseeda ḁe ne : « Kilifaani, ineem waa hee

☆ 17:32 17:32 Camba 19:24 * 17:36 17:36 Nganj Fiis ci maañid ci, cum raak aayaanii : "Yaar kanak hey nikee η yohon ca, yinni ḁayu, yi tas faḁu." Waaye Fiis ci uup woor nganj ci maañid ci ris woti raakḁi woo keem.

nike η nde ? » A loffa ba ne : « Ba woo ne : “ Diski fidaaf nik, suur ci na cohe nga. ” »

18

Bo' joy gen η kiim Kooh

¹ Yeesu naandsukissa taalubeecin de andiinii ne a teeβ ba ne ba joy joy gen ngan kiim Kooh, ba sang fad'suk.

² An : « Wa raakeen atte'oh η kur, a nupeedi Kooh delem te a kerhideedi ali bo'.

³ Wa nameen raak bitib nga, yaar ce kaanee kaan, a raakka boya a leer na de ; tahha po a meedta kad ngan atte'oha ne yeem ed de keeh ki a raak η boya a leer na de.

⁴ Atte'ohi waadfi wa tum, a fadta po wa maannja, a hannda woo η dooy ce ne : “ Wa keeh ne η nupdi Kooh te η kerhidfi ali bo'.

⁵ Waaye yaabfi bitbii na yaabdee so, tahid po η hey de ede keeh kin de ne a hayissuu nga so, a apee so na woo. ” »

⁶ Hed boo Yeesu baatta nga ne : « Kerhaat baahid ini atte'ohi yurhaadiini woo weem.

⁷ Du liibid ne Kooh namandi ed boobin de a kood keeh kin ba e, bed bi na leehke nga de noh na wek ? A hey ba sekdohe e ?

⁸ Nam na woyee du wa, wa maañandi, Kooh ed ba keeh kin ba. Waaye andi Kubkin boyi hayis dah, a hey raake oolkid Kooh η kehyi ? »

Farisena na juuti'oha

⁹ Raakka bi liibee ne ba yurhid, ba heefeeda binoobi. Yeesu naandsukka ba andiinii :

¹⁰ « Ba nikee jaar kanak, ba kadta Kahan Kooh ne ba kiimaa de nga. Yinoori nikee *Farisen*, yinni nikka juuti'oh.

¹¹ *Fariseni* tufukka, kiimeeda Kooh kiik ce an : “ Eey Kooh ! Mi yii corkid da η ini η manddi na binoobi, ba rok, ba yurahti te ba na njaalo'ee njaaloo. Mi yii corkid da η ini η namdi mand na juuti'ohii.

¹² Mi na ore waas kanak η dooy mbeh dokkid. Te in nu η raak ndanjiyaah nga dah, η edoh yinoori. ”

¹³ Juuti'oha nak, a cangtiduk cangtiduk, a kaañdi sah jadtuk, a labdeeda dadi, a miskidkeeda, a woyeeda ne : “ Kooh η miskaat da, laam η bakaadoh. ” »

¹⁴ Yeesu baatta nga ne : « Ñam na woyee du ne, bala juuti'ohi haadan, a yi Kooh daas, a ammba de findi yurhid, waaye *Farisena* haa. Laam bo' nu meeb haf ce dah, a hey ruhsidasse, te bo' nu ruhsid haf ce dah, a hey meebse. »

Nguurin-Kooh wa wuu boobi mand na komaaki

¹⁵ Ba bayeeda sah bi gooy η Yeesu ne a laal ba, waaye taalubeecin de hotta η ineem, ba ngaskeeda ba.

¹⁶ Yeesu nakohha ba rebdu, a woosa ne : « Fadaat komaaki ba hay nga so, kinaat ba hondoh hay, boobi mand na ba bed raak Nguurin-Kooh.

¹⁷ Ñam na woyee du wa te wa keeh, bo' nu teydukdi Nguurin-Kooh findi komaaki yin na teydukohe dah, fu moosandi aas nga. »

Nguurin-Kooh na raakid' ci

¹⁸ Yaar baah η ba adgohee Yawuut ca meekissa Yeesu ne : « Jangdohohi baahidi, η joy ye habid po η raak kipes ki heydi reehe ? »

¹⁹ A loffa de ne : « Wa ye tah fu beedkohee so baahid ? Ali bo' baahdi, hanaa Kooh dong.

²⁰ Fu inhid nakoh ci ; an kina njaaloo, kina ap bo', kina rok, kina woyid' bo' ini a tumdi, eda yaay du na baab du cir. »

²¹ Yaara woosa de ne : « In ceem jen mi yii taambid ca η kikomaakiikan ngo poyi. »

²² Wa Yeesu kerah ina a woo, a loffa de ne : « Wa in yino wed' fu tas habid. Toona in ci fu raak jen, fu paysoh ca ñakid' ci, fu hey raake alal η Eel ci. Yut dah, fu hay, fu ñaakid' to. »

²³ Yaara nikee bo' raakid' lool, tahha po wa a kerah woo keem a goyya.

²⁴ Yeesu hotta ne a goyid', a woosa ne : « Hed' raak-raak aas η Nguurin-Kooh wa in ye miskan.

²⁵ Ngeelemb aas η ngul kufic wed' uup yoob hed' raak-raak aas η Nguurin-Kooh. »

²⁶ Wa booba kerah woo keem, ba woyeeda ne : « Kon a ya ba min mucdu ? »

²⁷ Yeesu loffa ba ne : « Ini wooñ boobi wooñdi Kooh. »

²⁸ Piyeer woosa de ne : « Moo boo nak, boo fadid in cin boo, boo ñaakdid da. »

²⁹ A loffa ba ne : « Ñam na woyee du wa te wa keeh, bo' nu fad' kahan mbaa bitib, taambdoh, yaay, baab wala kubu sagu Nguurin-Kooh dah,

³⁰ fu hey raake nga laayoh na laayoh woti te kim fu hey raake kipes ki heydi reehe. »

Yeesu woyissid ŋ kakaan kin de

³¹ Wa Yeesu yut woo na ba, a beedukka *Apootar* ci ndan̄kiyaah na kanak ci (12) kiik ba, a woosa ba ne : « Sikdukaat to, boo na kee Yerusalem te in ci woosuud ci fiis ŋ ini kad ŋ Kuɓkin boyi jen, ca hey nike.

³² A hey fadse ŋ yaah cin̄ boobi nikdi Yawuut, ba hey de njembte, ba bas de, ba tuhus de.

³³ Ba lab de leraw po yut dah, ba hey de ape te ŋ neeha kaahaydoh, a hey hulte. »

³⁴ Waaye *Apootar* ci inheedi ini woo ceem tokis, ca ñiineedi nga ba, ba inheedi ini Yeesu waad woo.

Yeesu wirdid fuulid

³⁵ Ŋ kadan̄ Yeesu, wa a hay po a heeda ree Yeriko, fuulid boofeen ŋ mbeeddaana yalwaan̄eeda.

³⁶ Wa a kerah duudan̄ mboolnda taambee, a meeksohha ini raak.

³⁷ Ba woosa de ne : « A Yeesu yi gen Nasareet, a yi na taambe. »

³⁸ A leehukka an : « Yeesu setin̄ Dawuuda, ŋ miskaat da ! »

³⁹ Booba nikee ŋ fikiira ngaskeeda de ne a dek, waaye a upeeda nga leehuk an : « Setin̄ Dawuuda, ŋ miskaat da ! »

⁴⁰ Yeesu tufukka, a woosa booba ne ba rebdaat fuulda nga de. Wa fuulda hay, Yeesu meekissa de ne :

⁴¹ « Fu waad ne ŋ habdiid da ye ? » Yeem loffa de ne : « Kilifaani, ŋ waad ne fu tum po has cin̄ ngo min hot. »

⁴² Yeesu woosa de ne : « Hota ! Kosi fu kos wirdid fa. »

⁴³ Jaarra fuulfa hoteeda, a taambdeeda Yeesu, a yakdeeda Kooh. Booba jen hotta η ineem, ba yakdeeda Kooh.

19

Sase taambdid Yeesu

¹ Wa Yeesu ree Yeriko, a lahha η dooy kur ka, a kadeeda.

² Wa raakeen yaar teeku Sase, a yi nikee kilifaanan juuti'oh ca, te a raakeen lool.

³ A markeeda ne a hot ya ba Yeesu, waaye a mineedi wa sagu rohya a rohyee na mboolnda.

⁴ A nuppa η fikiira, a rappa η dafuk ndun η waasa ne a hot Yeesu, ne yeem taambee dah.

⁵ Wa Yeesu hay po a reesa ndaam, a taaknukka, a woosa de ne : « Sase ara rhus, woti η joy dal η kahan fu. »

⁶ A arra rhus, a dalidta Yeesu η kahan ce, a nebuusa nga lool.

⁷ Wa booba hot ineem, ba jen ba lahtukeeda ne : « Markaat yaari, a dal η kahan bakaadoh. »

⁸ Raak Sase tufkid, woyeeda Yeesu ne : « Kilifaani, η hey ede ñakid ci baki winoorin raak-raakin ngo. Te bo' nu nik ne η koodid in uupid nga de dah, η hey de wa dokne waas nikiis. »

⁹ Yeesu woosa ne : « Muci reyid η kahnii woti. Yaarii nam baah keeh-keeh η bi rimkoh η Ibrahiima.

¹⁰ Te Kuŋkin boyi hayid ne a waak muuyid ci, a hirip ba. »

Hanjar ca ndan̄kiyaah ca urus ca

¹¹ Booba nikee sikdukeeda Yeesu. Raak de η bak Yerusalem te boobi liibee ne Nguurin-Kooh na hee hotke win-win.

¹² N ineem Yeesu woosa ba η andiin ne : « A nikee garmi, a joyya kad kur usid ne a bekohsa buur nga, yut dah, a dokuk kur ce.

¹³ Bala a kadan dah, a beedukka ñaam ndan̄kiyaah η ban de, a edta yaa nu nga dah hanjar urus, a woosa ba ne : “ Toontukaat po η hay. ”

¹⁴ Wa a na kade jen, bi kur ce waadfeedi de, ba tuuyca bi bo' η finhooce ne ba ree dah, ba woo ne ba waadfi ne a nik buurin ba.

¹⁵ Hondohdi, a tumuusa buur. A hayissa, a beedukka ñaam ca a ede kopora ne a marak ini ba baat nga.

¹⁶ Ya koc hayya woosa de ne : “ Kilifaani, ursin da fu edee so edohid hanjar urus ndan̄kiyaah. ”

¹⁷ Buura loffa de ne : “ Corka ! Fu ñaam baahid, findi fu ndengdukoh η in ci yin ci, tahid po adgoha kur ndan̄kiyaah. ”

¹⁸ Ya kanakdoh hayya woosa de ne : “ Kilifaani, ursin da fu edee so edohid hanjar urus yatuus. ”

¹⁹ Buura woosa de ne : “ Nama adgoη kur yatuus. ”

²⁰⁻²¹ Ñaam wiiriis hayya, woosa de ne : “ Kilifaani, fu bo' miskid ; fu na koodi ini fu raakdi te fu na ngude ini fu sokdi. Ineem wed tah po η neyyohha da, η loyca ursin da, η daakkaa. ”

²² Buura loffa de ne : “ Ñaami baahaadiini, η atte'an da ngan in ci fu woo. Fu inheen ne η bo'

miskid, mi na koodɛ ini ɲ raakdi, ɲ ngude ini ɲ sokdi.

²³ Wa ye tah fu dɛakdi koporin ngo ɲ diska na dɛakohse kopor, ne ɲ hay dɛh, ɲ raaka rimdid to in ? ”

²⁴ Yutta, a woosa yaaba nikee nga ne : “ Bayaat ursi nik na dɛ, dɛ eda yi raak hanjar urus ndanɲiyaah. ”

²⁵ Ba woosa dɛ ne : “ Moo Kilifaani, yaareem raakid hanjar ndanɲiyaah ! ”

²⁶ A loffa ba ne : “ Nam na woyee dɛ wa, boyi raak hey baatse, waaye boyi raakdi, ini yissuuti a amb sah hey naafse nga dɛ.

²⁷ ɲ ini kad ɲ bi sang ngo, bi waadfeedi ne ɲ nik buurin ba, hayaat na ba ndii, dɛ ap ba ɲ fikiiso. ” »

²⁸ Wa Yeesu yut ɲ woo ceem, a adgidta ba ne ba kad Yerusalem.

Aasan Yeesu ɲ Yerusalem

²⁹ Wa Yeesu kad po a heeda ree Betfase na Betani ɲ sero tangoora na woyse Tangooran-Oliiw-ca, a woossa taalube kanak.

³⁰ A woosa ba ne : « Kadaat ɲ kur ki ɲ fikiidu wii, dɛ ree dɛh, dɛ hey raake cumbur mbaam tokuud nga, yi ali bo' moosdi rapoh. Toksaat dɛ, dɛ hay na dɛ ndii.

³¹ Bo' meekis dɛ wa ye tah dɛ toksee dɛ dɛh, woyaat dɛ ne a kilifaani etoh dɛ. »

³² Wa booba woossee kad, ba raakohha in ceem daa, findi Yeesu woyohee ba.

³³ Ba tokseedɛ cumbra, booba raak dɛ woosa ba ne : « Wa ye tah dɛ tokse cumbri ? »

³⁴ Ba loffa ba ne : « A kilifaani etoh dɛ. »

³⁵ Ba kommba Yeesu de, ba radfta kulbaacan ba η dafuk cumbra, ba rapidfta Yeesu nga de.

³⁶ A kadeeda, booba raddeeda de kulbaacan ba η waasa.

³⁷ Wa a hay po a heeda ruhse Tangooraη-Oliiw-ca η bak Yerusalem, taalubeecin de findi ba hend jen, ba nebuusa, ba cammba yeek Kooh η dafka sagu keemaan ca laayid ca fu inah ne ba hoteen ca.

³⁸ Ba woyeeda ne :
« Buuri na haye η tiikin Hedī,
a raakaat barke,
jam raakaat η Eel ci,
ndami nikaat nik na Kooh yi η dafka dafka. »

³⁹ Bi *Farisen* nikeen η dooy mboolnda, ba woosa Yeesu ne : « Jangdohohi, woytoha taalubeecin da. »

⁴⁰ Yeesu woosa ba ne : « Ñam na woyee dū wa, ba dek dah, e atoh ci yeekan. »

Yeesu fudid Yerusalem

⁴¹ Wa Yeesu kad po a yurhidkohha na Yerusalem, wa misikka de, a fudtaa.

⁴² An : « Na da, fu inheen woti in ci min da kom jam dah ! Waaye, dīski wa nik ndii fu mindi ca hot.

⁴³ Jamano miskid hey haye nga da, bi sang da hey tufkide miir wiiriis wa wil wiη da, ba ndeer da, ba keen da η bak ci jen,

⁴⁴ ba dūmb da na boobin da. Ba heydi da fadde ali atoh kanak degsukohid. Laam fu inhisohdi jamanooni Kooh hayoh da hirpe. »

Yeesu η Kahan Kooh

⁴⁵ Wa Yeesu ree Yerusalem, a aassa Kahan Kooh, a aañeeda toonoh ca.

⁴⁶ A woyeeda ba ne : « Kooh woyid ŋ Fiis ci Hoolid' ci ne : “ Kahan ndo nikaat kahan kiimohaa so ”, waaye dū tumida dembohaanin rokoh ci. »

⁴⁷ Mbēh nu nik a meedta jangdoh ŋ Kahan Kooh. Kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa, na jangdohoh can wa, na yakak ca waakeeda findi ba apohan de.

⁴⁸ Waaye ba inahdi findi ba tuman laam booba jen nikee ñaakid nga de, ba sikdukeeda de.

20

Ya ba nak Yeesu ini a na habde ?

¹ Wa raakka mbēh nga, Yeesu jangdeeda booba ŋ Kahan Kooh, a woyeeda Yegdohin Muci. Kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa, na jangdohoh can wa, na yakak ca hayya nga de,

² ba woosa de ne : « In ci fu na habde, fu gayuk nde po fu kaannja ca habid ? Ya ba tufkid da po fu habdee ca ? »

³ A loffa ba ne : « Ŋ hey dū name meekis.

⁴ Ya ba tuuyee Yahya ne a boktoh, a Kooh wala bi bo' ? »

⁵ Ba hotohha ŋ harmban ba, ba woyeeda ne : « Boo woo ne Kooh a yi woos Yahya dah, a na hee woye ne : “ Wa ye tah dū kosdi de ? ”

⁶ Te boo woo ne, e bi bo' tuuy de dah, boobi jen hey boo tapshe atoh po boo kaan laam ba jen, ba kosid ne Yahya nikee woosuud. »

⁷ Ineem tahha po ɓa loffa ɗe ne : « Boo inahɗi ya ɓa tuuyee ɗe. »

⁸ A loffa ɓa ne : « Kon ɗa namandi ɗu woo ini tufkiɗ to po ɗa haɓɗee in cii. »

Guuroh ca apee kuɓkanɗ hed' yohna

⁹ Wa ɓa yut ɗa woo ceem, Yeesu naandsukka mboolnda andiinii : « A nikee jaar, a yippa yohon reseñ. Yutta, a hanndaa deg ɗa yaah bi guuroh reseñ ne wa ruund ɗah ɓa paysoh ; a ɓaɓpa in maañid.

¹⁰ Wa yohna ruund, a tuuyca ñaam ɗa guuroh ca, ne ɓa ed ɗe ɓakiɗ ɗe ɗa reseñi, waaye guuroh ca laɓpa ɗe, ɓa aannja ɗe yaah ɓarang.

¹¹ A tuuyissa ñaam wiiriis, guuroh ca nammɓa ɗe laɓ, ɓa ɓassa ɗe, ɓa aannja ɗe yaah ɓarang.

¹² A woosissa ñaam wiiriis ya kaahayɗoh, guuroh ca laɓpa ɗe po a gaañukka, ɓa pulidta ɗe yohna.

¹³ Hed' yohni woosa ɗa haf ce ne : “ Ƴ joy ye haɓid kotii ? Ƴ woosan kuɓkiɗ ngo yi ɗa keeñkoh, ɗa liibid ne ɓa hey ɗe supke. ”

¹⁴ Waaye wa ɓa hot kuɓka, ɓa woosa ɗa harmɓan ɓa ne : “ Lamohiɗ yohni a yi ! Boo apaat ɗe, lamaahi nik wuu boo kotii. ”

¹⁵ Ba pulidta ɗe yohna, ɓa appa ɗe. »

Ƴ ineem Yeesu woosa mboolnda ne : « Moo, ɗu liib ne hed' yohniɗ reseñi tuman guuroh ceem na ?

¹⁶ A hey haye, a ap ɓa, a deg yohni ɗa yaah bi ɓo' wiiriis. » Wa ɓoɓa kerah ina Yeesu woo weem, ɓa woosa ɗe ne : « Ineem kanaat raak muk ! »

¹⁷ Yeesu markeeda ba, a loffa ba ne : « Kon woo kii tokis ye ? Woo ki Fiis ci Hoolid ci woo wii :

“ Atoh fi tabahoh ci mbetee mirndohid nik atoh fi amb tabahi. ” »

¹⁸ A degga nga ne : « Bo' nu keen η atoh feem dah, a hey weersukohe, te bo' nu wa keen η dafuk ce dah, wa hey de ruñubsohe. »

¹⁹ Kilifaacan seeykidoh can waasi na jangdohoh can wa inheen ne Yeesu woyee na ba η andiina, tahha po, η diska diska, ba waakeeda findi baa hee de ambohe, waaye ba neyyoheen mboolnda.

Lemponi Sesaar na edse

²⁰ N ineem, ba obdeeda Yeesu, ba woosa bi espiyon. Beem mannda na boobi yurah, raak ba waakee η woo cin de findi ba hee de ambohe ne ba deg de η yaah cin boya nikid buura yakkan Rom ndaam.

²¹ N ineem ba meekissa Yeesu ne : « Jangdohohi, boo inhid ne jangdohin da wa yurhid te fu neyyohdi ini boobi na liibe, waaye fu na jangdohe waasin Kooh η keeh.

²² Kon, woya boo andi waasin boo teydohid ne boo wirind Sesaar*, buuri yakki lempo, wala ? »

²³ Yeesu inahha ne ba na waake ambohha de, a woosa ba ne :

²⁴ « Teebaat to hanjar *dinaar* ndii. » A woosa ba ne : « A nataalin ya ba na tiikin ya ba nik nga ? » Ba loffa de ne : « A win Sesaar. »

* **20:22 20:22** *Sesaar* : buur nu tufkidasseen Rom dah, a meed bay tiiki Sesaar, waaye yaa nu nga ba raakeen tiikin de haf ce.

25 A woosa ba ne : « Kon, edaat Sesaar ini Sesaar raak, te dū ed Kooh ini Kooh raak. »

26 N ineem, ba mindi de amb η woo cin de η fiki mboolnda. Ba feyuusa η findi a lofoh, ba deƙka ted.

Sadusen ca na hulti

27 Bi bo' baah η *Sadusen* ca hayya η Yeesu. *Sadusen* ca bed na woye ne boobi heydi hulte. Ba woosa de ne :

28 « Jangdohohi, Musaa fiisdid boo ne bo' nu yakak ce kaan raakaadi kubu dah, a joyid lam bitiice, a raakid yaari kaanidi kubu.

29 Te wa raakeen taambdoh yasna-kanak ; saawi tokka bitiɓ, a kaannda raak de raawdi raak na de kubu.

30 Yi taamb nga de lamma de, a nammba kaan te a raakdi na de kubu,

31 yi kaahaydoh daa, po yasna-kanak ci jen reehha, ali yino raakdi na de kubu.

32 N mirndaani bitbi kaannda.

33 Bitbeem, boobi hultid dah, a na hee nike biti ya ba nga ba ? Laam, bed bi yasna-kanak ci jen ba tokid de findi bitiɓ ! »

34 Yeesu loffa ba ne : « N adinaanii, boobi na kilooke kilook bum kilookse.

35 Boobi Kooh amb ne ba yeyyoo'id hultidu ne ba baah η kipes ki na haye, jaar ci heydi toke bitiɓ, bitiɓ ci heydi tokse.

36 Laam ba kaanissandi, ba mandan na malaakaaci ; ba hultid, kon ba kubu Kooh.

37 Te Fiis cin Musaa sah teebohid η diskid ca woyoh η ini kad η kidga yina gile☆ ne kaanid ci

hey hulte. Fiis ceem teek Hed boo nga "Koohin Ibrahiima, Isaahha na Yanhooɓa" »

³⁸ Yeesu degga nga ne : « Kooh Koohin kaanid ci haa, a Koohin pesid ci, laam nga de, ɓa jen ɓii pes. »

³⁹ Bi jangɗohoh η waasiη Musaa woosa de ne : « Jangɗohohi, woo kiη ɗa modid. »

⁴⁰ N ineem ali ɓo' kaañisɗi de meekis ne a markisuk de.

Mucɗohi Gapohse na Dawuuda

⁴¹ Yeesu woosa ɓa ne : « Ba min na woyoh ne Mucɗohi Gapohse setiη Dawuuda ?

⁴² Dawuuda η haf ce, a yi woo η *Sabuur* ne :
“ Hed boo woyid Hed to ne :

‘Boofa η ñaahmiη ngo

⁴³ po mbadna η folan ɓi sang ɗa,
fu tum ɓa degoha kot.✧’ ”

⁴⁴ Ndi, Dawuuda ɓeedkohid de Hed ce, mbaa Mucɗohi min na nikoh setiη de ? »

Naafeehaaci

⁴⁵ Raak ɓooɓa jen sikɗukeeda Yeesu, a woosa taalubeeciη de ne :

⁴⁶ « Wortukaat mand na jangɗohoh ciη waasiη Musaa, ini neɓ ɓa wed ne, ɓa ɓekuk kulɓa yakid ɓa tiindsuke. Te ɓa waad ne, ɓoobi kañɗan ɓa yaah kanak η ɗisik ci na toonohse η kur. Ba nam waad ne, ɓa nikan η fiki ɓoobi ngaη *sinaagog* ci, te ɓa ɓeedku kañam yakak ɗah, ɓa na waade ɓoof η ɗisik ci uup eɗu cir.

⁴⁷ Bed na ñame raakuudiη bitiɓ ci yaar ciη ɓa kaan po kahan ciη ɓa sah ; te ɓa kiimee

Kooh d'ah, wa minuu reeh, ba waakee hotaat to. Ambaat ne a mbugalinj ba uupan misik. »

21

Bitba ñakda na ina a edoh.

¹ A Yeesu woo po a jadtukka kotii, a hotta bi hed alal bekeeda kopor ca ba edoh wuu Kooh η d'iska na bekohse kopora η Kahan Kooh.

² A namma hot bitib ñakid yi jaar ce kaan ; yeem bekeeda nga hanjar kanak yin findi pistiriñ.

³ Yeesu woosa ne : « Ñam na woyee d'u wa te wa keeh, ini bitbi ñakdii edoh wed' uup cin binoobi jen.

⁴ Laam findi ba hend jen, ba edoh ini ba etohdi η raak-raakinj ba, waaye a yi, η ñaki a ñak a edoh ini a raakee pesoha jen. »

In ci raakan

⁵ Yutta, bi bo' laaseeda Kahan Kooh mod' sagu atoh ca modohngaan ca wa habdohu na in ca na edohse wuu Kooh nga. Yeesu loffa ba ne :

⁶ « Du hotid in cii jen e ? Jamano hey haye ali atoh tasandi η dafuk atoh η ndii, ca jen ca hey yahrohse. »

⁷ Ba meekissa de ne : « Jangdohohi, in ceem na hee raake kida ? Te wa ye na hee teebohe ne in ceem ca di heeda raake ? »

⁸ Yeesu loffa ne : « Wortukaat muuydu laam bo' laayid hey haye, ba kood tiikinj ngo ba woyee ne bed' Mucdohi Gapohse, ba namee woo ne jamanooni reyid ; kinaat ba taambid η ineem.

⁹ Kad po dū kerah bi hiñoh yakak, wala dū kerah bi yoond dāh, kinaat jaahid ; in ceem joy joy raak paad, waaye nikandī ne a Adina na reehe. »

¹⁰ Yeesu degga nga ne : « Kur hey hiñohe na kur morom wa, buur hey hiñohe na buur morom ce.

¹¹ Kehyi hey yoondduke keeh-keeh η bi d̄isik laayid te η kur laayid ad na kosaay ci kabkohan hey raake nga. Bi in tiitdohid hey raake ; te η eel ci bi in feyohid hey hotke nga.

¹² Waaye bala in ceem raakan, dū hey ambse, dū torhidu, dū bayu η *sinaagog* ci ne dū atte'u, dū rangi η kaso ; dū bayu η fiki bi buur na bi goornoor saguuso.

¹³ Ineem hey tahe po dū min ndo seede η fikiiba.

¹⁴ Waaye ambaat inii η haf cin dū : Du joydī feyu η findi dū joy ngeloh.

¹⁵ Laam e mi onan dū liibohaad modid po ali bo' η bi sang dū minandī ngel na dū.

¹⁶ Baab cin dū, na yaay cin dū, na taambdoh cin dū, na baah cin dū na nawleecin dū bed ambdukan dū, raakid sah bi na hee apse nga dū.

¹⁷ Boobi jen hey dū sange saguuso.

¹⁸ Waaye dū ñakandī sah findi uup yissuut η haf cin dū.

¹⁹ Du amb ndengid dāh, dū hey rahse kipes kin dū.

²⁰ Du hot bi hiñohoh laayid ndeerid Yerusalem dāh, teemb ndeem inhaat ne dumbuukin wa usisdi.

21 Wa ree dah, boobi wa raakan η Yudee, ba saandohaata η tangooca, wa raak ba η dooy Yerusalem dah, ba pulaat nga, bi waa hee raake η bilaf fa, ba kanaat dokuk η Yerusalem.

22 N mbeh ceem, Kooh hey wirnde bo' nu nga tumohaad ciη de laam in ci woyu η Fiis ci Hoolid ci jen joy joy raak.

23 Mas bitiβ ci na hee nike rook η jamanooneem na bapdoh ci ! Tiis miskid hey raake η kur ki, Kooh hey teebe boobi ayrukin de.

24 Bo' laayid hey apse na ndang, bum tumu ñaam η kur ci cinooci jen. Boobi nikdi Yawuut hey daksohe Yerusalem po mbadna jamanoonin ba mitan.

25 Bi in hey hotke η nohi, na cabni na hor ci, te η kehyi, duudin cookmi na ginaah ciη wa hey feye boobi po ba inhissuu in ci ba habdan.

26 Hatil ci nik η eel ci hey yoondfasse, η ineem boobi hey liibe η in ci raakan η kehyi, wa hey ba tahe reb kaan sagu tiit.

27 Teemb ndeem ba hey hote Kuβkin boyi hayee η eel, a hun na hatil, na yaki keeh-keehi a yak.

28 In ceem jen camb dah, jadtukaat, du tufuk ; raakan fadsuukin du rebid. »

29 Yeesu degga nga ne : « Markaat ndun mbaa kidig ci cinooci,

30 ca kifsee dah, du na jaare inah ne rehi usisdi diskiki wa nik.

31 Wa mand daa, du nam hot in ceem dah, inhaat ne Nguurin-Kooh usisdi.

³² Ñam na woyee ðu wa te wa keeh, ñoofin adinaani woti kurkohandi nga jen te in ceem jen raakdi.

³³ Eel ci na kehyi hey coote waaye woo cin ngo moosandi cootoh.

³⁴ Tumaat ndaangka, kinaat tum kipes kin ðu an na laar te kinaat apuk ñ in cin Adina mbaa mbeheem hey ðu mbipe ;

³⁵ wa hey mbipe ñoofin kehyi jen.

³⁶ Kinaat neeh, genaat kiim Kooh, ðu min raak hatil mucoha ñ in ceem po Kuɓkin boyi hay ðah, ðu min tufuk ñ fikiice. »

³⁷ Ñ mbeh ceem, noh reesa ðah, Yeesu jangdohee ñ Kahnan Kooh, waaye wek ree ðah, a kad nika ñ tangoora na woyse Tangooran-Oliw-ca.

³⁸ Booba jen meedta kad nga ðe ñ Kahnan Kooh na baab-teel ne ba sikɗuk ðe.

22

Yudaa na kilifaaca ñ ambuukin Yeesu

¹ Feeti na woyse Paak, win mbuuruuci raakaadi lawiir ci, nikee rebeeda.

² Kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na jangdohoh can wa waakeeda findi ba hee apɗukohe Yeesu waaye ba neyyoheen booba.

³ Seytaani aassa Yudaa yi na woyse Iskaryot ; Yudaa yeem, a baahee ñ Apootar ci ndan kiyaah na kanak ci (12).

⁴ A kadta kerhidoha na kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na ban booba niide Kahnan Kooh ñ findi a joy ba edndoh Yeesu ;

⁵ ba summba nga lool, ba gappa ðe ed kopor.

⁶ Yudaa teyɖukka, a sekɖoheeda findi a edndohan ɓa ɗe te mboolnda maasuu.

Paakiŋ Yeesu mirndoh

⁷ Wa feetaŋ Mbuuruuci raakaadi lawiir ci ree, ŋ mbehi mbaaliŋ *Paaki* joy hoosohu,

⁸ Yeesu woosa Piyeer na Saan, a woosa ɓa ne : « Kadaat ɗu haɓɗiɗa ɓoo kaŋam kiŋ *Paak* ci.✧ »

⁹ Ba meekissa ɗe ne : « Kilifaani, fu waad ne ɓoo haɓɗohana ŋ nde ? »

¹⁰ A woosa ɓa ne : « Sikɗukaat to : Du kaɗ po ɗu aasee kur ka ɗah, ɗu hey cohe na jaar ɓayid meeme masuɓ. Ñaakɗaat ɗe po kahna aa hee aasohe, ɗu nam aas nga.

¹¹ Du woo heɗ kahnaam ne : “ Jangɗohohi woo ne wa nde ɗiski a joy ñamoh mbaaliŋ *Paak*, a yi na taalubeeciŋ ɗe ? ”

¹² A hey ɗu teebe tuuy angid ŋ ɗafuk kahna na in ci joy nik nga, ɗu koodkiɗohan kaŋam ki ndaam. »

¹³ Taalubeeca kaɗta, ɓa raakohha in ceem ɗaa findi Yeesu woyohee ɓa, ɓa koodkiɗta kaŋam kaŋ *Paak*.

¹⁴ Wa wahtuuni kaŋam ki joy ñamohu ree, Yeesu na *Apootar* ci jen ɓooffa ne ɓa ñam,

¹⁵ a woosa ɓa ne : « Nj waadeen ɓaah na ɗu kaŋam kii lool, bala miskiɗiŋ ngo.

¹⁶ Laam ŋ woo ne, ŋ heyɗaa ñamisse po mbadna ini *Paak* tokis keeh-keeh raakan ŋ Nguuriŋ-Kooh. »

¹⁷ A ɓayya kaas, a corkiɗta Kooh, a woosa ɓa ne : « Bayaat kaasii, yaa nu nga ɗah an nga.

✧ 22:8 22:8 Pula 12:3,9

18 Ñam na woyee dū wa, η heydī anisse masuɓ reseñ po mbadna Nguurin-Kooh hayan. »

19 Yutta, a bayya mbuuru, a corkidta Kooh, a poɓtohhaa, a edta ɓa wa, a woosa ɓa ne : « Wii wa faaniη ngo, wi edohu wuu dū, hey dāh tumaat inii, dū naandsukohee so wa. »

20 Wa ɓa ñam po yutta, a nammba bay kaas, a woosa ɓa ne : « Kaasii, wed ñif miη ngo. Ñif miη ngo hey aamse wuu dū, te wed Kooh na hee tufkidohē Ambtidohiη de Asi* na dū.

21 Te kat, ɓoyi na hee so wore yii na so ndii ne ɓoo ñam.

22 Wa keeh ne Kuɓkiη ɓoyi hey kurke nga findi Kooh woyoha, waaye mas ɓoyi na hee de edndohe η ɓi sang de ! »

23 Taalubeeciη de meeksoheeda η harmban ɓa ɓoyi na hee tume ineem nga ɓa.

Ya ɓa uup nik kilifa ?

24 Woo nammba kuruk η harmban ɓa, ɓa taastidohee ne yinde uup nik kilifa nga ɓa.

25 Yeesu woosa ɓa ne : « Buur ciη kur ci na uupee ɓooɓiη ɓa doole te kilifaaci teek haf ɓa tumoh baahid ci.

* **22:20 22:20** *Ambtidohi Koc na wi Asi* : teernɗiη Kooh, wa ɓak kanak. Baki koc, ini amboh η *Tawreetiη* Musaa, na woo ciη woosuud ci na Sabuur, wed na woyse Fiis ciη Ambtidohi Koc. Cum dāh, wa teeku Ambtidohi Maañidī. η jamanooocaam, Nikidī Kooh ambtidohē na cuubiη Israayel, taamboη η woosuudī Musaa. Baki kanakdoh, wed na woyse *Injil*. Wa na woye η Ambtidohi Asi Kooh tufkid η harmban ce na ɓooɓi jen taamboη η Mucdohi a Gapohee, Yeesu Kiristaa (Bi Rom 11:27; 1 Korenta 11:25; Heber ci 8).

²⁶ Waaye wa joydɔ̄i nikoh dɔ̄aa nga dɔ̄u. Boyi uup nik kilifa nga dɔ̄u, a mandaat na boyi uup yissuut ; te boyi adug nga dɔ̄u, mandaat na boyi na taambkohe.

²⁷ Boyi boof ñame na boyi na taambkohee dɛ, ya ba uup nik kilifa nga ba ? A boyi na ñame haa e ? Moona mi yii η harmban dɔ̄u findi boyi na taambkohe.

²⁸ Po wi dɔ̄u risidɔ̄ na so η miskidɔ̄i ngo,

²⁹ wedɔ̄ tah η onidɔ̄ dɔ̄u Nguuri findi Baabin ngo onoh ho wa.

³⁰ Tahha po dɔ̄u hey baahe na so boo ñamee, boo anee η Nguurin ngo. Du hey boofe η boofoha-buur ne dɔ̄u adgoh cuub cin Israayel ndanɔ̄kiyaah na kanak ci (12). »

Yeesu dengid Simong Piyeer

³¹ Yeesu woosa Simong Piyeer ne : « Simong ! Simong ! Sikdɔ̄uka ! Seytaani woyidɔ̄ po a onuudɔ̄ ne a min dɔ̄u bisir findi pees.

³² Waaye η kiimdɔ̄id dɔ̄a ne fu fadɔ̄u kosi fu kos, te fu hayis nga so dɔ̄ah, ndengdɔ̄a kosin yaabi tas. »

³³ Piyeer woosa dɛ ne : « Kilifaani, η teydɔ̄ukidɔ̄ hun na dɔ̄a η kaso po η apu na dɔ̄a sah. »

³⁴ A loffa dɛ ne : « Piyeer, ñam na woyee dɔ̄a wa, weki woti bala siiki leehkan dɔ̄ah, fu hey woye waas kaahay ne fu inahdɔ̄i so. »

³⁵ Yutta a woyissa ba ne : « Wa η tuuy dɔ̄u, raakaadɔ̄i kopor, na saak, na ñafadɔ̄, dɔ̄u ñakeen in e ? » Ba woosa dɛ ne : « Boo ñakeedɔ̄i in. »

³⁶ A woosa ba ne : « Waaye dɔ̄iski wa nik, bo' nu raak kopor, mbaa saak dɔ̄ah, a bayaata. Te bo'

nu raakɗi ndang ɗah, a toonaat paltoonin ɗe a rom ;

³⁷ Laam ñam na woyee ɗu wa, ini Fiis ci Hoolid ci woo, an : “ Ba ambid ɗe findi bo' yurhaadi. ” Ineem raakan nga so. In ci fiisu ŋ ini kaɗ nga so jen ca ɗii raak. »

³⁸ Wedi taalubeecin ɗe woyoh ɗe ne : « Kilifaani, ndang kanak cefɗi. » A woosa ɓa ne : « Wa doyiɗ. »

Kiimaŋ Yeesu ŋ Tangooraŋ-Oliiw-ca

³⁹ Wa Yeesu puloh ŋ ndaam, a kaɗ Tangooraŋ-Oliiw-ca findi a meeda tumoh, taalubeecin ɗe ñaakiɗta ɗe.

⁴⁰ Wa a ree ɗiska, a woosa ɓa ne : « Kiimaat Kooh a ndengiɗ ɗu, po ɗu keenuu ŋ fiir. »

⁴¹ A ussa ɓa ini ree njaf atoh, a yekka, a kiimeeda,

⁴² an : « Baab, fu waada ɗah, usɗid to kaasin miskidii ; waaye wa kanaat nik waad-waadin ngo, wa nikaat findi fu waadfoha. » [

⁴³ Malaaka pulohha Eel ci, teebukka ɗe, ɓaatta ɗe hatil.

⁴⁴ Ŋ tiisi a nikohee weem, Yeesu uupeeda kiim Kooh, opin ɗe siiteeda ŋ kehyi haa ñif.]

⁴⁵ Wa a yut kiim, a kurukka, a kaɗta ŋ taalubeecin ɗe, a raakka ɓa neeheeda sagu tiisi ɓa nikohe.

⁴⁶ A woosa ɓa ne : « Wa ye tah ɗu neehe ? Kurkaat ɗu kiim Kooh a ndengiɗ ɗu po ɗu keenuu ŋ fiir. »

Yeesu ambuud

⁴⁷ Wa Yeesu woyee na taalubeecin ɗe, mboolo reyeeda. Yudaa yi adgohee wa, a ɓaaher ŋ

Apootar ci ndan̄kiyaah na kanak ci (12) ; a rebpa η Yeesu ne a kañid̄ de, a foon de.

⁴⁸ Waaye Yeesu woosa de ne : « Yudaa, fu na edohe Kubkin̄ boyi sangid̄ cin̄ de na foon e ? »

⁴⁹ Wa taalubeeci hunee na Yeesu hot η ini na hee raake, ba woosa de ne : « Kilifaani, boo pulid̄ ndang cin̄ boo e ? »

⁵⁰ Rek, yino nga ba yobpa ñaam η ñaam can̄ seeykidoha yakka po nofin̄ de ñaahmi ngud̄ta.

⁵¹ Waaye Yeesu woosa ba ne : « Fadaat, wa doyd̄id̄. » A ammba nofin̄ yaari, a wirid̄ta de.

⁵² Yutta, a woosa kilifaacan̄ seeykidoh ca na ban̄ booba niidee Kahan Kooh na yakak ca, booba hee de ambe jen ne : « Du joyid̄ hay ndii na ndood̄ na ndang po maa η rokoh e ?

⁵³ Moona neeh cii jen η nikee na du η Kahan Kooh te du ambdī so. Waaye a wahtuun̄in̄ hatilin̄ ñuusi ree, win̄ du. »

Piyeer taaskid̄ Yeesu

⁵⁴ Wa ba amb Yeesu, ba bayeeda de kahan seeykidoha yakka, Piyeer nikee ñaakdeeda de usid̄ η finhoora.

⁵⁵ Wa ba ree, ba fuud̄ta yongkaah η dooy kahna, ba willaa. Piyeer booffa η harmban ba.

⁵⁶ Komaaki cafay nikeen nga, a baahee η ñaam ca, a hotta Piyeer η jaaldan̄ yongkaaha, a marakka de baahid̄, a woosa ne : « Na yaarii, a hunee na de. »

⁵⁷ Waaye Piyeer taasukka an̄ : « A'aa boyi ! N̄ inahdī de de' ! »

⁵⁸ Wa degga yissuut bo' wiiriis hotta de, woosa de ne : « Fu nam baah n yaabeem. » Piyeer loffa ne : « Muk yaari ! N baahdi nga ba ! »

⁵⁹ Wa degga ini ree wahtu, yaar wiiriis ndengidtaa ne : « Wa hoolid to ne yaarii nikee na de, a nam gen Galile. »

⁶⁰ Waaye Piyeer woosa de ne : « Ca' yaari ! N inahdi sah ini fu waad woo. » A woyee woo rek, siika leehukka.

⁶¹ Yeesu Hedi heelukka, marakka de ; Piyeer jaarra naandsuk ina a woyee de ne : « N weki woti, bala siiki leehkan dah, fu hey yo taaske waas kaahay. »

⁶² Piyeer pulla, fudeeda fud miskid.

Yeesu n yaah booba sang de

⁶³ N ini kad n Yeesu, booba niidde de nikee njembteeda de, ba labeeda de ;

⁶⁴ ba dipa has cin de, ba meekseeda de ne : « Nik ne fu woosuud dah, woya boyi lab da ! »

⁶⁵ Te ba degdeeda de bi baseeh laayid nga.

⁶⁶ Wa Kooh wiis, yakak can cuubi cohha na kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na jangdohoh can wa. Ba nakohha komu Yeesu n fiki saangnan ba,

⁶⁷ ba meekissa de ne : « Woya boo, a fu Mucdohi Gapohse e ? » A loffa ba ne : « N woo du wa dah, du heydi wa kose muk ;

⁶⁸ te n meekis du dah, du heydi lofe.

⁶⁹ Waaye inhaat ne ini amboh woti Kubkin boyi hey nike n yaah-naahmin Koohi Min. »

⁷⁰ Ba jen ba woosa de ne : « Kon fu Kubkin Kooh e ? » A woosa ba ne : « Du woyida. »

⁷¹ Ba woosa ne : « Boo etohis seede ye ? Boo kerhootida η ngubin de. »

23

Yeesu bayuud fiskan Pilaat na fiskan Herod

¹ N finho woo keem, booba nilee η coha jen kurukka, ba bayya Yeesu η Pilaat.

² Wa ba ree ba yambeeda de in ci an : « Yaarii boo raak de bekeeda bi kur ki η yoond, a sangoheeda ba wirind buura yakkan Rom lempo ; te a nam tum haf ce Mucdohi Kooh gapohe, wed buur. »

³ Pilaat meekissa de ne : « A fu buurin Yawuut ci e ? » Yeesu loffa de ne « Fu woyida. »

⁴ Pilaat woosa kilifaacan seeykidoh ca na mboolnda ne : « N hotdi ne yaari dalid waas. »

⁵ Waaye ba ñaakka nga, ba woyeeda ne : « N jangdohin de, yaarii na beke boobi η yoond, a camboh Galile po ndii, a wilid Yudee jen naa. »

⁶ Wa Pilaat kerah woo ceem a meeksohha andi Yeesu gen Galile.

⁷ Wa a inah ne Yeesu puloh Galile, wa Herod adgohee, a tuuyca de nga de. Raak Herod nam nik η Yerusalem η neeh caam.

⁸ Herod maañeen waad hot Yeesu sagu in ca a kerhee nga de, tahha po, wa a hot de, a summba nga lool ; a liibee ne a hey tume keemaan η fikiice.

⁹ A meekissa de meeksoh laayid waaye Yeesu lofdi de ali in.

¹⁰ Kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na jangdohoh can wa nikee nga, ba yambeeda de yamb na hatil.

¹¹ Herod na soldaar can de yissuutdeeda de, ba bekidta de kulba modoh na modoh, ba njembteeda de, Herod tuuyca de η Pilaat.

¹² Pilaat na Herod kerhidoheedi waaye ina koodoh mbadi, ba nikka nawle.

Pilaat edohid Yeesu ne a apu

¹³ Wa ba ree η Pilaat, a cohdohha kilifaacan seeykidoh ca, na yakak ca, na mboolnda jen.

¹⁴ A woosa ba ne : « Du komid to yaarii, du woo ne a na beke bi kur ki η yoond. N meeksid de η fikiidu te η hotdi ali in η in ci du na yamb ee de.

¹⁵ Te Herod namdi hot in, wed tah a tuuyissa de ndii ; mbaa a habidfi ini a joy apohu.

¹⁶ Kon η hey de labduke, yut dah, η fadis de.
» [

¹⁷]*

¹⁸ Ba hunnda ba woyeeda η dafka ne : « Apduka yaarii te fu fadsid boo Barabaas. »

¹⁹ Raak, a yi Barabaas a baahohid η yoond η kur ka te a apeen bo', wed tahee po a daakuusa η kasoona.

²⁰ Waada Pilaat waadee fadis Yeesu, tahha po a woyisseed a na mboolnda ;

²¹ waaye ba leehkeeda ne : « Daayaa de η kurwaa ! Daayaa de ! »

* **23:17 23:17** Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Raak, Paak nu ree dah, Pilaat joyeen ba fadsid ambuud yino." Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakfi woo keem.

22 Pilaat woyissa ba, wa nikka waasi kaa-haydoh, ne : « Moo, yaari tum ye in mod'aadi ? N hotdi ali ini joy de tah apu, wed' tah, n hey de labduke, yut dah, n fadis de. »

23 Waaye ba taalndidta ba leehkeeda n dafka ne : « A daaysaat n kurwaa ! » Leehuk can ba bayndohha Pilaat,

24 a tufukka ba tumid ini ba meeksohe.

25 A fad'sidta ba yaara ba meeksohe, ya daaksee n kasoona sagu duuda a duud'dee kur ka na apa a apee bo'. A edta ba Yeesu ne ba tum de ini ba waadee nga de.

Yeesu daay'uud'

26 Wa ba bayee Yeesu, ba cohha na jaar puloh bak can yohon ca, teeku Simong gen Sireen. Ba ammba de, ba baydukohha de kurwaana, a naakeeda n Yeesu.

27 Bi bo' laayid naakeeda nga de ; bi bitib nga ba fudeeda, ba miskidkeeda sagu Yeesu.

28 A yurhidkohha na ba, a woosa ne : « Bitib cin Yerusalem, kinaat to fud, fudaat kay haf du na kubuucin du,

29 laam jamano wii hay ba hey woye ne : “ Bitib ci jaasirid ci, bi moosdi raakoh kubu te ba moosdi bapdoh, ba nebdid. ”

30 Te boobi hey woye tangooci njoolid ci ne : “ Keenaat n dafuk boo ! ” ba woo tangoocum ne : “ Ulaat boo ! ”

31 Moo, kidig iiri tumu an dah, kidig suyid tumsan na ? »

32 Raak ba bayndoheen tumoh mod'aadi kanak ne ba nam ba ap na Yeesu.

³³ Wa ɓa kaɗ po ɓa reesa ɗiska na woyse "Yoh-haf", ɓa daayca ɗe ɗ kurwaa. Ba nammba daay tumoh moɗaadiica kanak ca ɗ kurwaa, yii laha ɗe yaah-ñaahum, yinni laha ɗe ɗ yaah-sing.

³⁴ Yeesu woosa ne : « Baab ɗaasaa ɓa, ɓa inahɗi ini ɓa na habɗe. » Ba piilohha kulɓaacan ɗe ne ɓa paysoh ca.

³⁵ Booba nikee markeeda ini raak. Kilifaacan Yawuut ca njembteeda ɗe, ɓa woyeeda ne : « A mucɗiɗ ɓinoobi, a mucɗaat haf ce ne a yi Mucɗohi Gapohse, ɓoyi Kooh tan ɗah. »

³⁶ Soldaar ca rebpa nga ɗe ne ɓa nam ɗe njembit, ɓa eɗeeda ɗe masuɓ raakiɗ *bineegar*,

³⁷ ɓa woyeeda ne : « Nik ne a fu buuriɗ Yawuut ci ɗah, mucɗa haf fu. »

³⁸ Inii fiiseen wa tiimba hafɗ ɗe an : « Yii a yi buuriɗ Yawuut ci. »

³⁹ Yino ɗ tumoh moɗaadiica daaysee ɗ serooce baseeda ɗe an : « A fu Mucɗohi Gapohse haa e ? Mucɗa haf fu, fu mucɗiɗ boo book. »

⁴⁰ Yinoora ngassa ɗe an : « Fu nupɗi Kooh e ? Te ɗ hot fu na yaari a ɗu ɓaah miskiɗi.

⁴¹ Ini mi na ɗa tumu wa waas, sagu in ci boo habiɗ, waaye yaarii tumɗi ali in. »

⁴² A woyissa ne « Yeesu, kinaa so alkoh, ne fu aase ɗ Nguuriɗ ɗa ɗah. »

⁴³ Yeesu loffa ɗe ne « Ñam na woyee ɗa wa te wa keeh, woti fu hey hune na so Aljana. »

Kakaan kan Yeesu

44-45 Wa nikee η njooloor, nohi dasdukka, kehyi jen nikka η ñuus ini ree wahtu kaa-hay. Wedi ridoona dasdee Diska Hoolohn-gaanaŋKahnaŋ Kooh faarkoh tareet η leerni, ini koodoh dafka po kehya. ☆

46 Yeesu leehukka η dafka a woosa ne : « Baab, η wikid kiñin kiŋ ngo η yaah ciŋ dfa. » Wa a woo woo keem, a ngudta.

47 Yaara adgohee soldaar ca hotta ina raak, a yakidta Kooh an : « Wa keeh kat ne yaarii nikee bo' yurhid. »

48 Mboolnda hayee η diska jen ne ba marak, hotta ina raak, ba haadeeda, ba labdeeda dad ciŋ ba, ba miskidkeedaa.

49 Nawleecaŋ Yeesu jen cangtidukka ba markeeda. Bitib ca pulohee na de Galile nikee nga.

Yeesu bekuud η ruy-ruy

50-51 Wa raakeen jaar teeku Suseef, a genee Arimate η Yudee. A baahee η atte'oh ca yakak ca waaye a huneedi η ina ba koodkee po ba mirndohhaa tum. A nikee bo' baahid, yurhid, a baah η bi sekee hayiŋ Nguuriŋ-Kooh.

52 A kadta η Pilaat ne yeem ed de fidfaafan Yeesu.

53 A yipkidtaa η kurwaana, a lemessaa na uuf, a bekkaa η ruy-ruy habduud η atoh yakak, wi ali bo' moosdi bekohu.

54 Wa nikee η mbehi na koodkohse, raak mbehi na idsidkohse aaseeda.

⁵⁵ Bitiɓ ca pulohee na Yeesu Galile taambidta Suseef, ɓa hotta ruy-ruya na findi fidaafa ɗaakohu nga.

⁵⁶ Ba haadda ne ɓa haɓɗa cuuraay na laack-oloñ eeñdohaa wa. Waaye mbehi na idsidkohse cammba, ɓa idsidukka findi waasinj Musaa woy-oha.

24

Yeesu hultid

¹ N mbehi taamb η wi na idsidkohse na ɓaaba teel, bitiɓ ca ɓayya cuuraay ca ɓa haɓɗee, ɓa kadta ruy-ruyanj Yeesu.

² Wa ɓa ree, ɓa raak atoh fa yakka rangee wa pilnginuud.

³ Ba aassa, waaye ɓa hotɗi fidaafanj Hed ɓoo Yeesu nga.

⁴ Ba inahɗi ini ɓa haɓɗan, wedi ɓo' kanak teeɓkoh ɓa, ɓekkɗ kulɓa na melciɗe melciɗ.

⁵ Ba tiitta, ɓa hiirra kip. Yaaba woosa ɓa ne : « Wa ye tah ɗu markee ɓoyi na pese η kaaniɗ ci ?

⁶ A nikɗi ndii, a hultiduud ! Naandsukaat ina a woyee ɗu, wa a nik na ɗu η Galile.

⁷ A woyee ne : “ Kuɓkinj ɓoyi joyid ɗu bakaadoh ci, ɓa daay ɗe η kurwaa, η neeha kaahayɗoh a hulit. ” »

⁸ Ba naandsukka woo canj Yeesu.

⁹ Wa bitiɓ ca puloh ruy-ruya, ɓa kadta naand-suka in ceem jen *Apootar* ci ndanjiyaah na yinooci (11) na ɓa tas jen.

¹⁰ Mari Makdala na Saan na Mari yaay ɓi Saak na ɓi bitiɓ wiiriis, ɓeɗ woo *Apootar* ci wa.

¹¹ Waaye beem kosdi ba, ba liibpa haa ne ba na woye mbalay.

¹² Waaye Piyeer kurukka, a yurahha η ruy-ruya na mbup. Wi a ree, a huusukka, a hotdi ali in nga dfal uufa ; a haadda, a liibsidfoheeda η ini raak.

N waas Emayuus

¹³ Mbadī taalube kanak nga ba, kadeeda kur ka na woyse Emayuus, harmban wa na Yerusalem joyid ree tiindu wahtu kanak.

¹⁴ N waasa, ba beesdfoheeda η in ca raakee jen.

¹⁵ Wedi Yeesu η haf ce reboh ba, a hunnda na ba,

¹⁶ waaye in tahha po ba mindi de inhis.

¹⁷ A meekissa ba ne : « Du na beesdfohe ye an η waasi ? » Ba tufukka, ba soossa.

¹⁸ Yaara teeksee Kelewopaas nga ba woosa de ne : « Moo, hanaa ya fu dong nik η Yerusalem inhaadi ini raak nga neeh cii ? »

¹⁹ Yeesu woosa ba ne « Wa ye raak ? » Ba loffa de ne « Ini rahas Yeesu yi gen Nasareet. N fiki Kooh na fiki Israayel ci jen a nikee woosuud yakak η in ci a habdee na woo cin de.

²⁰ Waaye kilifaacin seeykidoh cin boo na bi adgoη boo bi Yawuut ci edohha de ne a apu, ba daaydukka de η kurwaa.

²¹ Boo ambeen ne a yi na hee mucde Israayel, waaye ina wa raakoh poyi wa tumid neeh kaahay.

²² Bi bitib nga boo deey, feyid boo woti ; ba baaβ-teelkid ruy-ruyan de,

²³ waaye ɓa raakɗi fidaafin ɗe nga. Wa ɓa hay, ɓa woo ne ɓi malaaka teebkiɗ ɓa nga, ɓa woosa ɓa ne a yii pes.

²⁴ Bi ɓo' nga ɓoo namid kaɗ ruy-ruya, ɓa hotta ini bitib ceem woo, waaye a yi ŋ haf ce, ɓa hotɗi ɗe. »

²⁵ Yeesu woosa ɓa ne : « E ɗu ñaañaadi, te keeñ cin ɗu gaawɗi kos in ci woosuud ci woo jen.

²⁶ Andi Mucɗohi Gapohse joyeedi yaaɓoh ɗaa ne a han aas ŋ ndamin ɗe ? »

²⁷ A teeɓa ɓa in ci Fiis ci woo nga ɗe jen, cambohha ŋ teereecin Musaa po ŋ cin woosuud ci jen.

²⁸ Wa ɓa hee ree kur ka ɓa kaɗohe, a mannda na ɓoyi na taalndide ;

²⁹ waaye ɓa ammba ɗe, ɓa woosa ɗe ne « Wela fu tas na ɓoo, nohi weɗi muy, Kooh hoobid. » A aassa, a tassa na ɓa.

³⁰ Wa ɓa hee ñame, a ɓayya mbuurnda, a corkidta Kooh, a ngudsohhaa, a edeeda ɓa wa.

³¹ Teemb ndeem ina tahee po ɓa mineedi ɗe inhis, nihsukka, ɓa hotta ne a yi, waaye a saayya ŋ fikiiba.

³² Yaa nu nga ɗah, woosa morom ce ne : « Ŋ waasi, wi a teebee ɓoo ini Fiis ci woo, fu yegɗi in ŋ keeñin ɗa e ? »

³³ Ba jaarra kuruk, ɓa dokukka Yerusalem, ɓa raakka *Apootar* ci ndanɗiyaah na yinooci (11) na ɓooba nikee na ɓa cohid,

³⁴ woyeeda ne : « Wa keeh ne Yeesu kilifaani hultiduud ! A teebid haf ce Simong ! »

³⁵ Yaaba kanak ca nammaba naandsuk ina rahas ba η waasa, na findi ba inhisoh Yeesu wa a ngudsohee mbuurnda.

Yeesu teebid taalubeecin de a yi pes

³⁶ Wa ba jombee η ineem, dekkā po a yi Yeesu, a nikka η leerooba, a woosa ba ne : « Nikaat η jam. »

³⁷ Ba feyuusa lool, ba liibee ne a husid.

³⁸ Yeesu woosa ba ne « Wa ye fey dū po dū liibsidoohee η ineem ?

³⁹ Markaat yaah ciη ngo na kot ciη ngo, a ñam. Laalaat to dū marak ! Husid na raake faan na yoh findiiso e ? »

⁴⁰ Wa a woo ba ineem, a teebpa ba yaah ciη de na kot ciη de.

⁴¹ Ba sumeen te ba feyseen wed tah ba areedi min kos. A meekissa ba andi ba raakid kañam ndaam.

⁴² Ba edta de ngud cuurund utuud.

⁴³ A bayyaa, a ñammbaa η fikiiba.

⁴⁴ Yutta, a woosa ba ne : « Naandsukaat ini η woyee dū wa η nikoh na dū ne : “ In ci woyu nga so η waasiη Musaa na teereeciη woosuud ci, na *Sabuur* joyid raak jen. ” »

⁴⁵ A rangissa liibohaaciη ba ne ba min inah ini Fiis ci tokis.

⁴⁶ A woosa ba ne : « Inii wed Fiis ci woo : “ Mucdohi Kooh gapoh hey yaabdfasse, a hey apse, a hulit η mbeha kaahaydoh.

⁴⁷ Te η cuub ciη adinaani jen, te wa cambohsan Yerusalem, boobi hey woyse η tiikiη de ne, ba boysohaat pesohaad, ba daasu bakaad ciη ba. ”

⁴⁸ E dū seedeeciη in ceem.

⁴⁹ N̄ hey d̄u woosohe ini Baabin̄ ngo gapoh, kon tasaat n̄ Yerusalem paad̄ po d̄u beku hatili pulohan n̄ d̄afki. »

Yeesu cootid̄ n̄ eel ci

⁵⁰ N̄ finho ineem, Yeesu pulla na ba, ba yurahha kur ka na woyse Betani. N̄ ndaam a meebpa yaah cin̄ d̄e, a barke'idta ba.

⁵¹ Wi a na barke'dee ba, a sab̄sukoheeda na ba, a rap̄dasseeda n̄ Eel ci.

⁵² Ba yekidta d̄e, yutta, ba dokukka Yerusalem sumoh na sumoh.

⁵³ N̄ neeh caam, ba gijisd̄i Kahan Kooh, ba taalndidta, ba yakdeeda Kooh.

Saafi-Saafi Portions of the Holy Bible in the Saafi-Saafi language of Senegal

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Saafi-Saafi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

5dd07cb3-0e14-5a60-9187-8f031f060239